

Un gând minunat îmi veni atunci ! Dacă ași întreba de preț spunând că vreau s'o dau în dar tatii.

Lucru foarte natural ca un copil să dea și el un mic dar tatălui său.

Când o vedeă negustorul bunul meu gând, de bună samă mi-o lasă mai ieftin ! Astfel m'am hotărât în sfârșit.

Și pentru a fi liniștit am lăsat târguiala pentru Joi după masă.

În ziua aceea m'am pieptănat mai cu îngrijire, mi-am periat frumos hainele și am plecat.

Când am ajuns nu era nimeni în prăvălie. Vai și cum îmi bătea inima de tare, când am pus mâna pe clanța ușii.

Neștiind cum să încep vorba am cumpărat tutun de 10 bani.

Negustorul mi s'a părut un om foarte cum se cade și căruia îi plac copii. Servindu-mă cu bunătate m'a întrebat zâmbind : E pentru tine micule ?

M'am roșit, dar pornisem pe calea minciunii, așa că răspunsei cu sânge rece — lucru de care m'am mirat singur :

— Cum se poate Domnule ? E pentru tata...

— Ei bravo ! Vezi tu, în ziua de azi copii sunt așa de stricați ! Nici n'au lăsat bine, bine, biberonul că-i și vezi fumând. Nu stă de loc frumos.

— Cu toate astea D-ta ar trebui să te bucuri, căci astfel ai mai mulți cumpărători.

Nu începusem încă vorba de ceia ce-mi ardeă mie. Nu știam cum să-i spun. Când îmi dădû pachetul mi-am luat inima în dinți și am pornit-o spre vitrină (galantar). Arătând cu degetul obiectul mult dorit zisei : «D-le te rog, e scumpă o astfel de pipă ?»

Se vede că n'a înțeles, care a fost alegerea mea, căci mă întreabă : «Dar care anume ?»

Mă ridic în vârful degetelor ca s'o arăt care e și cât pe aci s'o ating.

— N'ai gust prost băiete !

— E ziua tati și m'am gândit că o pipă...

— Că o pipă i-ar face plăcere. Nimic mai nimerit pentru un fumător.

Care va să zică mi-am găsit omul. Mi-am luat curaj și îi zic :

— Și eu m'am gândit tot așa, dar mi-e că o fi prea scumpă și eu nu am bani.

— La etatea asta cam greu să ai bani ! Imi pari însă un băiat cum se cade, așa că voi face tot ce-mi stă în putință ca s'o iei.

Toate astea însă nu mă lămureau de loc asupra punctului celui mai însemnat : prețul. Nu știam cum să fac, ca să aflu hotărît cea ce vroiam. Numai ce-l văd că mă întreabă : Stai departe de aci ?

- Nu. Foarte aproape. A doua stradă la stânga.
- Adevărat, te văd des trecând pe aici.
- Da, trec în toate zilele pe aici, când mă duc la școală.
- Și cum te cheamă?
- Petre Georgescu.

Prost mai sunt Doamne! Ei de ce-oi fi dat eu toate informațiile astea? Dacă cunoaște pe tata ce mă fac? Te pomenești că-i spune că am fost pe la el. Atât îmi trebuie! Mi-adusei aminte însă, că tata lua tutunul în cutii mari din altă parte. Imi mai venii în fire nițel și-l întrebai fără multă vorbă.

- Și tot nu mi-ai spus cât costă pipa asta?
- În sfârșit o să ți-o dau în cost.
- Crezi că acum sunt mai luminat?
- Adică ți-o dau, cu atât cât am plătit-o și eu.

Incepusem să mă plictisesc. Dădusem de un negustor șiret de tot. Luă pipa și ținând-o cu grije o întorcea mereu ca s'o văd din toate părțile. Căuta să mă ațâțe tot mai mult.

Deodată îl aud spunând cu o voce prefăcută: patru lei 95; îți convine?

- Cât? Nici n'am înțeles bine.
- 4 lei, 95, adică cinci lei fără cinci bani.

Cinci lei!... pentru mine suma această era o avere întreagă.

Câteodată, când mă trimetea mama în piață și îmi dădea o monedă de 5 lei, de zece ori îmi zicea: «Caută să nu cumva să pierzi banii, că e vai de tine!»

Dădusem peste un om foarte șiret, căci după ce mă lăsă mai mult timp fără să-mi spue vre-o vorbă mă întrebă:

- Ce, ți-se pare prea scumpă? Câți bani ai?

Să-i mai spun că am numai 50 de bani mi-eră teamă că m'o lua de mână și m'o da pe ușă afară.

- Ei hai spune, ce ți-e rușine?
- N'am Domnule decât 50 de bani.
- Bine, tot e ceva. Ai ce da la început. Și pe urmă ce, ție nu-ți dau părinții din când în când câte un gologan?
- Ba da, în fiecare săptămână, când iau vre-o notă bună și când n'am greșeli la teme sau la probleme.
- Ți se întâmplă des așa ceva?
- Destul de des. Profesorul e mulțumit de mine.
- Bun. Și ce faci tu cu banii?
- Cât pe aci să mă dau de gol. Iau bomboane, prăjituri....
- Astea le plac copiilor. Și eu tot așa făceam, când eram ca tine.

n sfârșit știi ce? Văd că ții mult. să faci plăcere tatălui d-tale, treci mâne pe aici și voiui vedeă cum ne învoim.

— Degeaba.... și mâne tot atâția bani o să am.

— Cu toate astea, vino și mâne pe la mine.

Cu nădejdea în suflet am plecat, aruncând încă odată ochii la raftul cel de catifea roșie.

Deși eră Joi nu m'am mai dus să mă întâlnesc cu băieții ca de obicei. Mi-a mai plăcut să rătăcesc pe străzi, gândindu-me la pipa cea frumoasă și pentru care negustorul știuse să-mi ațâțe pofta și mai tare.

A doua zi, la ieșirea din clasă, cea dintâi grijă mi-a fost să mă duc iar la negustorul meu.

El eră ocupat cu un mușteriu. Mare îmi fû mirarea, când văzui că faimoasa pipă nu mai eră în vitrină. Te pomenești că s'o fi vândut?

Dar el, șiretul, m'a observat și m'a înțeles, de aceea cum plecă mușteriu mi zise: «Vezi Petre am pus deoparte pipa, care ai ales-o de teamă să nu se vândă. Ui-te-o!»

Nu stiam cum să-i mai mulțumesc.

— Ziua tatălui d-tale e în curând?

— Da, săptămâna viitoare.

— Fiind-că îmi pari băiat cinstit, ți-o dau pe datorie.

— Mă uitam la el și nu-mi venea a crede. Să-mi dea mie pe datorie...

— Ce te miră lucrul ăsta? Crezi că dau eu oricui pe datorie? Numai pentru d-ta fac asta.

Dă-mi banii, cari îi ai și pe urmă câte puțin, câte puțin, până plătești tot.

Nici nu mai știam ce spunea: Mă gândeam: în sfârșit am pus mâna pe ce-am dorit. Ce necaz o să le fie băieților când m'or vedea!

Eram zăpăcit de tot.

— La ce te gândești? Îți pare bine?

— Cum nu, domnule! Cât pe aci să-l sărut, dar m'am oprit la timp.

Dădui banii și plecai. Nu mai știam ce fac de bucurie. Fără să mă gândesc că m'ași fi putut întâlni cu vre-unul de acasă, deschid cutiuța și nu mă săturam admirând obiectul cel mult dorit.

Ce rău mi-a părut când la ușa casei a trebuit s'o ascund prin buzunare. Seara am pus-o sub perină, de frică să nu mi-o găsească mama printre haine.

Toată noaptea n'am visat decât de ea.

A doua zi m'am sculat mai de d mineață, m'am îmbrăcat în grabă gândindu-mă la impresia ce o voiui face băieților.

Când am ajuns nici nu era deschisă poarta școalei. A trebuit să mai aștept pe afară.

În sfârșit se deschise și poarta. În clasă trec la locul meu și mă fac că citesc, pe când în adevăr mă tot uitam la cutiuța cu pricina.

Încetul cu încetul clasa se umple și, spre nenorocul meu, tocmai vecinii mei de bancă au sosit mai târziu. Ardeam de dorința să le spun și lor isprava ce am făcut.

Mă duc după tablă și când să deschid cutia, hop și profesorul.

— Petre, la recreație vei fi pedepsit, căci faci disordine în clasă.

— Dar n'am făcut nimic domnule profesor.

— Un punct scăzut la purtare, pentru că ai răspuns.

Muriam de ciudă. Prost mi-a eșit până acum.

Dar tot nu m'am lăsat.

La eșirea din clasă spun băeților să vină la locul nostru de întâlnire, căci le voi arăta ceva foarte frumos.

Mare le a fost mirarea, când au văzut pipa.

Dar de unde o ai mă?

A cui e?

De unde ai furat-o?

— Întrebări prea puțin măgulitoare pentru cinstea mea. Cu tot sângele rece și cu multă mândrie le răspund: «Mi-a cumpărat-o, n'am furat-o. Să știți voi!»

— Zău? Ce spui frate?!

— Am primit-o ca dar.

— Cine o să-ți dea ție — un copil — un astfel de dar?

— Să știți mă, că a șterpelit-o de pe vre-o tarabă, zise unul disprețuitor.

Asta a fost culmea.

Eu să fiu bănuit că am furat! Eu? Eu, care n'ași fi îndrăznit să iau un ac... Nu e vorbă, că în tot ce spuneau eră mai multă răutate și ciudă.

Totuși eram foarte mâhnit și mă durea în suflet, când vedeam că împlinirea unei pofte mi-a atras atâtea bârfeli.

Necăjit cum eram, m'am hotărât să n'o dau nimăruî ca să fumeze cu ea. O păstrez și eu numai pentru mine.

A doua zi aproape uitasem de neplăcerile, ce le avusesem. Altceva mă preocupa acuma. De unde să gădesc tuțun. Nu mai aveam nici un ban. Să iau pe datorie mi-era că nici nu mi-o da și apoi imi încurcam prea tare socotelile.

Nu aveam decât un singur mijloc. Să iau dela tata. Imi venea cam greu, dar odată ce începi să faci răul nu știi până unde poți să ajungi.

Lucrul însă a fost ușor, căci tata ținea cutia cu tutun pe sobă, în sala de mâncare. Acum mai rămăsese să-mi găsesc și locul de fumat. Cu toate că eram hotărât să nu mai vorbesc nimic colegilor mei în această privință, totuși m'am dus acolo unde știam că i-ași putea întâlni. Era Duminică, zi în care aveam toată libertatea. Zi urâtă și inourată. Am luat-o spre o grădină mărginașe pe unde nu se jucau decât niște copii mici. Eram ca și singur.

Mă așez într'un colț și încep să bag tutun în pipă, după cum văzusem pe tata că făcuse de atâtea ori.

Aprind și trag odată sdravăn. M'a apucat o tuse și m'am înecat de nu mai puteam să răsufli. Căscam eu gura, doar-doar mi-o trece, dar în zadar. Imi dăduse lăcrămile. Cu nițică răbdare însă mi-a trecut. Mi-am zis: așa, trebuie să fie întâia oară, dar ia să mai încerc. A doua oară însă mi s'a infundat. Mi s'a făcut rău dela stomac, inima începu a-mi bate mai tare și peste câțva timp am început să și vărs. Imi eră rău, rău de tot. Îmi venea să cad jos. M'am trântit pe iarbă și respiram adânc, doar mi s'o mai alina răul. Simteam că n'aveam aer.

În sfârșit după mai multă vreme mi-a mai trecut. Am băgat pipa în buzunar și am plecat acasă. Se vede că eram tare schimbat la față, căci mama cum mă văzu îmi zise: Dar ce ai? Ce ți s'a întâmplat. Ești bolnav?

De teamă să nu simță mirosul tutunului, îi răspund cam obraznic, să mă lase în pace că n'am nimic și am șters-o în odaia mea.

Ui-te un băiat rău nărvit zise tata, și tu te mai îngrijești de el!

Mi-am schimbat hainele și apoi m'am prefăcut că-mi învăț lecțiile. Mie însă mi-era rău de tot. La masă n'am putut să bag nimic în gură. Mama se uita pe furiș la mine. Imi părea rău de purtarea ce o avusesem. După masă mă întrebă din nou ce am. Nu știam ce minciună să scornesc. Noroc că tot ea mi-a venit într'ajutor.

— Sunt sigură că te-ai bătut cu vre-un băiat.

— Da.

— O s'o pați într'o zi, ștrengarule!

Eu însă mă gândeam la altceva... Imi părea foarte rău, că n'am putut să trag din pipă. Și nu prea aveam curajul să mai încep din nou. Cu toate acestea peste câteva zile am mai încercat din nou și lucrurile s'au petrecut ca și întâia oară. Nu am desperat, ci am încercat chiar și a treia oară.

Dar în zadar. Nu mă puteam obișnui cu toată îndârjirea mea.

Cum văd eu, cât îi lumea n'o să pot trage din pipă. Va să zică obiectul atât de mult dorit și pentru care m'am îndatorat, acum nu

îmi era de nici un folos. Ași fi fost foarte recunoscător acelui, care m'ar fi scăpat de pipă și mai ales de datorie. Aci era și greutatea lucrului. La început nu m'am prea gândit ce am făcut, dar după sacrificiul ce-l făcusem, văzând că nu mă pot folosi, o adevărată tristețe mă cuprinse.

Acum însă orice părere de rău era zadarnică, trebuia să găsesc mai curând mijlocul de a o scoate la capăt, ca să ies cu obraz curat.

M'am gândit s'o dau înapoi, mărturisind totdeodată negustorului și greșala, dar 'mi-era rușine. Pe lângă asta poate că nici nu mi-ar fi primit-o.

Preocupat de aceste gânduri și purtarea mea se schimbase cu totul. În timpul orelor de clasă eram cu gândurile în altă parte; nici temele nu mi le făceam cum se cade, nici nu învățam așa de bine ca de obicei. Am luat câteva note proaste așa că tata nu mi-a mai dat nici un gologan, tocmai când aveam mai mare nevoie.

În sfârșit mă hotării să învăț ca mai înainte, ca astfel să-mi pot plăti datoria cel puțin.

Când eșiam dela școală ocoleam prăvălia, de teamă să nu-mi ceară banii. De multe ori mi-a fost frică să nu mă întâlnesc cu negustorul pe stradă. Căutam să-mi îndepărtez gândurile, cari mă munceau, ca să pot învăța, dar cu toate ostenele tot nu eram limpede la cap. N'am mai luat note proaste de tot, dar nici bune.

Tatei însă i se făcu milă de mine și-mi dădu 50 de bani. Mai nimic pentru starea în care mă aflam.

Numai decât m'am dus și am dat bănuța negustorului, dar el nu păru de loc mulțumit. Chiar mi-a spus că nici nu se aștepta la o astfel de purtare din partea mea și de ar fi știut nici nu s'ar mai fi încurcat.

În zadar m'am plâns că norocul m'a părăsit și că din această cauză nu mai iau note bune, nici n'a vrut să mă asculte. Ba chiar m'a amenințat că de nu-i aduc în fiecare Duminică câte 50 de bani, mă spune tatei.

Mai bine m'ar fi bătut decât să-mi facă una ca asta. Vă puteți închipui ce era pe sufletul meu. În fiecare Duminică... câte 50 de bani! De unde o să-i scot? Cât de bine așa învăța mai mult de 20—30 bani tot n'o să am. Mă tot gândeam cum să fac și cum să dreg.

Deodată o idee minunată îmi veni în minte. Dar dacă așa vinde pipa cuiva?

Știam o prăvălioară unde se vindeau vechituri. M'am și dus acolo. Vânzătoarea era o femeie nu se poate mai potrivită cu negoțul de care se ocupa. Ruptă, unsuroasă, bătrână și urâtă! Se uită la mine cu neîncredere.

- De unde ai luat pipa asta băiete?
- N'am luat-o de nicăieri, de unde s'o iau dacă e a mea?
- Poate nașu-tău ți-a dat-o de anul nou?
- Nu înțelegi că e a mea?
- Nu, dragă băiete, du-te în altă parte, eu nu cumpăr lucruri furate.
- Iată dar cu ce m'am ales. Din nou sunt bănuít c'am furat.

Gata să fac gură, dar baba îmi zise: «Mai bine pleacă de aci, că te dau pe mâna sergentului».

Rușinat și desnădăjduit cu totul am plecat fără nici un rezultat.

În zilele următoare îmi frământam mintea doar voiu găsi un mijloc de scăpare. M'am gândit să mă împrumut dela băieți; mi-ar fi dat ei bucuos, dar dintre toți tot eu eram cel mai bogat.

Unul singur, care din întâmplare avea doi gologani, mi-i dădu cu dragă inimă. Mai căpătasem și eu unul, dar până la 50 mai era....

Moartea mea era acum să mă mai duc pe la negustor, totuși a trebuit ca să-i dau banii ce-i adunasem.

Bine înțeles și de rândul acesta m'a bodogănit și m'a amenin at destul.

Această stare de lucruri nu eram în stare s'o mai suport. Să mai am încă două-trei săptămâni grija asta pe cap...

Ca să sfârșesc odată într'un fel, m'am gândit să mărturisesc totul. Tatei nu-i puteam spune, căci îmi era frică de el.

Se supăra așa de iute!

Dar mama! Ea săraca e așa de bună! Când m'o vedea cât de necăjit am fost de prostia, care am făcut-o, o să-i fie milă de mine. O să înțeleagă că-mi pare rău de ceea ce am făcut.

Ușor să plănuiești toate acestea, dar mi-era așa de greu să mă hotărâsc într'un fel.

Sabia lui Damocle ședea deasupra capului meu.

Ce o fi, o fi!

Lucrurile au mers așa cum m'am gândit. La început, mamei nici nu-i venea a crede că am fost în stare să fac așa ceva. Văzându-mă însă sincer mâhnit i-se făcu milă de mine.

De rușine mă podidiră lacrimile. Nici odată nu făcusem o greșală așa de mare. Bună cum era, nici nu m'a certat.

Când mă gândeam însă că m'am îndatorat fără știrea mamei și pentru ce, mă durea în suflet.

— Se putea să piardă încrederea ce o avea în mine.

Am plâns, am plâns. și am plâns din toată inima.

Ea plăti pipa negustorului, dar îi făcu și o aspră observație, ca să se învețe minte să nu mai profite de prostia copiilor.

Seara, tata află de cele întâmplăte. Era atât de supărat încât nu-mi vorbi nici un cuvânt.

A doua zi fiind mai liniștit îmi zise: «Păstrează această pipă toată «viața și uită-te la ea ori de câte ori vre-o poftă nesăbuită îți vine «în gând. Adu-ți aminta câte supărări ai avut din cauza ei! Tot «deodată când faci vre-o datorie gândește-te totdeauna dacă vei fi «în stare s'o plătești».

Nici c'am mai fumat de atunci! Iar de pipă nu m'am despărțit. Și azi stă pe masa mea de lucru, ca o veșnică amintire de sacrificiul zadarnic pe care îl cere împlinirea unei plăceri fără rost.

(L. M. Riboulet)

ELENA C. MOISIL

PETRECERI ȘTIINȚIFICE

— UN COPIL MAI TARE CA PATRU OAMENI —

Roagă pe doi prieteni să țină cu putere s. ex. cotorul unei mături, și pe alți doi cotorul altei mături, cele două cotoare fiind paralele și la distanță de un metru unul de altul. Leagă bine, la una din aceste cozi, capătul unei frânghii,

apoi petrece de mai multe ori frânghia în jurul celor două cozi de mătură (de cinci ori d. ex. cum arată desenul nostru), ferindu-te de a încrucișa firele. Ținând în mâinile tale celălalt capăt al frânghiei, spune persoanelor ce țin măturile că vei fi în stare a apropia cele două mături, unele de altele, cu toate opintirile ce ar face ei să le ție depărtate. Va fi de ajuns, pentru acest scop, să tragi de funie și opintirea ce o faci tu, înmulțită cu numărul incolăciturilor frânghiei, va face să ajungi la rezultatul dorit.

Ceiace câștigi în putere pierzi în iuteală și pentru a apropia pe puternicii noștri prieteni așezați la distanță de un metru, va trebui ca funia în o lungime de cinci ori mai mare, adică de cinci metri, să fie în mâna ta.

Experiența aceasta e mai cu haz dacă se face într'un salon pe o pardoseală lunecoasă. În acest caz și un copil sau chiar o copilă poate eși învingătoare contra a patru oameni aleși dintre cei mai puternici.

Nu rare ori se întâmplă să alunece unii din ei și astfel să trântescă pe toți, spre marea uimire a publicului privitor.

FLORIAN D. STĂNCULESCU.

CĂRȚI PENTRU TINERIME

V. *Balintescu*. Istorioare pentru copii. Broșura I și II. Cernăuți 1908. Societatea tipografică bucovineană. Fiecare broșură costă 80 bani.

Ștefan Pop, profesor. Dicționar ortografic al limbii române. București 1909. Prețul 1 leu 75 bani.

DR DEZLEGAT

I. *Problemă*.—Astronomul indian *Baskara Acharya* a compus în anul 1150 d. Ch. o algebră, în care se afla și următoarea problemă: «Dintr'o mulțime de flori de Lotos s'a sacrificat zeului *Siva* a 3-a parte, zeului *Vișnu* a 5-a parte *Soarelui* a 6-a parte, iar *Bavani* primi a 4-a parte și alte 6 flori s'au dat marelui *Confuciu*».

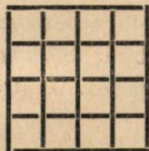
Câte flori au fost de toate?

MOȘ RADU.

II. *Problemă*.—O piatră de mormânt arată călătorului vârsta vestitului matematic *Diofante*: A 6-a parte a vieții a petrecut-o ca copil, adăugând $\frac{1}{12}$ parte a etății deveni june, în șeptimea viitoare se căsătorii și 5 ani după aceasta căpătă un fiu, care abia ajunsse jumătate din vârsta tatălui său, când muri; 4 ani după aceasta, potolindu-și durerea prin studiul numerilor, *Diofante* ajunse la sfârșitul vieții sale. Spune tinere călător, ce vârstă a avut *Diofante*?

MOȘ RADU.

PROBLEMA CHIBRITELOR

Din aceste 16 patrate să se ia 16 chibrituri astfel ca să se formeze numai două patrate.

IRINA CICI.

Dezlegările în Nr. 7.

DEZLEGĂRI

Problema I de la pag. 48: Au fost 34 găște. Au trimis dezlegări bune: *București*: Gh. Banu, Ion I. Mardale, Ion P. Voica, Petre Popescu, elev școala superioară de comerț, Popescu C, Cristache din gimnaziul «George Șincai»,

Ghicitoarea 1 dela pag. 71 este: *Mulți amici zile amare*.

Dezlegare bună au trimis numai: *Irina și Margareta Cichi*, București. **Ghicitoarea 2** dela pag. 71 este: Z E C E. Au dezlegat bine: *Mircea și Margareta Beculescu* din Popănzălești (Romanăți). *Irina și Margareta Cichi* din București și Mihail A. Popescu (*Osica de sus*), seminarist.

Dezlegarea problemei dela pag. 72.

Alexandru să fie de x ani, Hefestion este de $(x+2)$ ani, Parmeniu de $x+(x+2)+4=2x+6$ ani și potrivit cu spusele lui Calistene, toți trei numără 96 ani. Deci ecuațiunea este: $x+(x+2)+(2x+6)=96$.

De aici urmează: $4x=88$, iar $x=22$.

Deci *Alexandru* a fost de 22 ani (x), *Hefestion* de $x+2=22+2=24$ ani și *Parmeniu* de $2x+6=44+6=50$ de ani; iar *Calistene* de 96 ani.

Au dezlegat din *București*: Irina și Margareta Cichi, C. Gh. Basiliade, elev gimnasiul «G. Șincai», Mih. Amzulescu (Craiova), Gh. Banu (Putineiu), Andrei P. Bulăcianu (Hairankioi), Gr. Cristescu (Craiova), Const. T. Dinu (Constanța), Aurel I. Georgescu (Cerbuleni), Ioan Georgescu (Rahovița), Florian Gh. Hermănescu (Câmpulung), Ion Mardale (Drănic), Ion Mașca (Casimcea), Marin M. Mușetescu (Plosca), Har. Popescu (Gastovăț), Metodie Popescu (Dracea), Nic. I. Rădulescu (Albești), Const. Venescu (Mărghia)—seminariști. *Craiova*: Stefan Popa normalist. *Năsăud* (Transilvania) Lucia Pletos, elevă cl. VI. *Popănzălești* (Romanăți): Mircea și Margareta Beculescu.

POȘTA

REDACTIEI

Radu A. Stolojan—București, liceul «Sf. Lazar». Abonamentul s'a terminat la 1 Octombrie 1908. *A. Socoleanu*, st. gimn. Cernăuți, Năzuiește-te a dezlega mai bine problemele. *Mihail A. Popescu*, *Osica*, Puținică răbdare. *Stancu Alexandrescu*. La propunerea 2, trimite mai întâiu d-ta dezlegarea. *D. C. Reuncanu*. Trimite întreg articolul.

Manuscrisele, Scrisorile cu dezlegări ș. a. cari nu au mărci poștale de ajuns, potrivit cu taxele poștale sau au mărci vechi sau luate de pe cărți poștale, se refuză.

La Redacția «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV, fiecare cu prețul de Lei 4.

Direcțiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toți iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adecvată populară și pe înțelesul tuturor.

Tot ce privește abonamentele, expediția, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», București, Bulevardul Academiei No. 3. Ce privește redacția, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, București, Strada Pietății No. 6.

Tinerilor! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult!

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, STRADA PIETĂȚII No. 6.

Deslegările să se trimită în totdeauna pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei și pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în launtru țării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit, 25 bani.

La orice comandă trebuie să se trimeată banii ÎNAINTE, altminterlea nu se trimit exemplarele cerute.

„MINERVA“

INSTITUT DE ARTE GRAFICE ȘI EDITURĂ
B-dul Academiei, 3. — Edgar Quinet, 4
BUCUREȘTI

A apărut :

Biblioteca «Minervei» No. 1

Duduia Margareta

DE

MIHAIL SADOVEANU

PREȚUL 30 BANI.

Biblioteca «Minervei» No. 2

GUVERNATORUL

DE

LEONID ANDREIEW

TRADUSĂ DE

C. Sandu Aldea

PREȚUL 30 BANI.

Biblioteca «Minervei» No. 3

NUVELE

DE

LEONID ANDREIEW

TRADUSE DE

C. Sandu Aldea

PREȚUL 30 BANI.

Biblioteca «Minervei» No. 4

CARMEN

DE

PROSPER MÉRIMÉE

TRADUSĂ DE

RADU BALTAG

PREȚUL 30 BANI.

Biblioteca «Minervei» No. 5

PROZA LITERARĂ

DE

M. EMINESCU

PREȚUL 30 BANI.

Biblioteca «Minervei» No. 6

POEZII POSTUME

DE

T. ROBEANU

(George Popovici)

PREȚUL 30 BANI.

De vânzare la toate librăriile

AMICUL
TINERIMEI

REVISTA
PENTRU
TINERIMEA
ȘCOLARĂ

BUCUREȘTI
INSTITUTUL
GRAFIC
MINERVA

DIRECTOR:
I. MOISIL

La Redacția «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV, fiecare cu prețul de Lei 4.

Direcțiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toți iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Tot ce privește abonamentele, expediția, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», București, Bulevardul Academiei No. 3. Ce privește redacția, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, București, Strada Pietății No. 6.

Tinerilor! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult!

• Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, STRADA PIETĂȚII No. 6.

Deslegările să se trimită în totdeauna pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei și pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în launtrul țării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit 25 bani.

La orice comandă trebuie să se trimeată banii ÎNAINTE, altminterlea nu se trimit exemplarele cerute.

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARA

***** CULTURA *****
 MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,
 ***** MUNCA *****

1123 / 1910
 APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA
 D-lui I. MOISIL. — București

ABONAMENTUL ANUAL:

În România Lei 5
 Afară de România . . . Coroane 5

CELE TREI DORINȚE DE ANUL NOU

«Cui să dăruiesc eu în anul acesta cele trei daruri de anul nou, pe care le împart de obicei în ziua aceasta?» Așa se întreba corbul, care ședea trist pe un copac fără frunze. «Toată dimineața stau aici la drum, în frigul acesta mare și nu se arată nimeni, care să merite binecuvântarea mea. Fetițele cele mici, cu obrații roșiori, nu mi-au dat nici o fărîmătură din cozonacul lor de Crăciun, ori cât le-am rugat și m'am milogit la dîsele. Chiar ștregarii de băieți aruncau cu pietre după mine. Dar iată, acolo vine cu pași înceți și cuviincios o fetiță mică prin zăpadă. Poate pe copila aceasta să o fac fericită cu darurile mele, și apoi mă voi întoarce mulțumit în pădurea mea, ca să sărbătoresc și eu anul nou.»

«Ei, micuțo! n'ai vr'o bucățică de pâne, pentru un biet de corb flămând?»

Uimită se uită Victorița în sus la crăcile acoperite de zăpadă. Un surâs prietenos se ivi pe fața serioasă a fetei și cu grabă își băgă mânuța în geanta cea mică, pe care o ținea în brațe. «Aproape uitasem bucățica cea bună de cozonac, pe care mi-a dat-o buna mea mamă; dar acum în tovărășie cu tine, să ne fie de bine». Apoi o rupse în două și partea cea mai mare i-o dete corbului.

«Ei așa, nu merge», zise corbul vesel, — «dă-mi tot câte o bucățică, din timp în timp, și eu o să te întovărășesc o leacă, și așa putem să și povestim câte ceva. Iar spune-mi pentru ce erai tu adineaori așa de tristă?»

«Am fost supărată căci nu fusesem prea cuminte», răspunse fetița. «Copiii proprietarului mă invitaseră la o plimbare cu sania lor cea nouă, lucru de care mă bucurasem așa de mult și cu mare plăcere mă îmbrăcasem!

«Dar mama mă trimise la oraș cu niște broderii, ca să le duc la o doamnă, care le aștepta pentru anul nou. Până acum a lucrat mama mea, ca să aibe parale de plătit chiria. Imi venea să plâng și am plecat supărată la drum, dar mama se uită tristă după mine. Știu, că m'am purtat rău, mama este așa de bună; vezi ce rochie frumoasă și călduroasă mi-a făcut de Crăciun! Nopti întregi a lucrat mama pentru mine, căci ziua trebuie să lucreze pentru oameni la oraș. Dar acum îmi pare rău și n'o să-i mai fac altă dată supărare. Când m'oi întoarce acasă am să fiu bună și când voi fi mare am să câștig parale, și s'o răsplătesc cu toată dragostea.

«Copilă» zise corbul, care ascultă cu atențiune, «gândește-te bine la trei dorințe, pe care vreau să ți le împlinesc de anul nou. Uite, am ajuns în apropiere de oraș, du-te și fă cum ți-a spus mama ta; eu te aștept aci. Pe drum te mai gândește ce îți place mai mult și ce dorești să ai de la mine».

Ca fulgerul zbură Victorița peste zăpada cea albă, dar mai iute încă gândurile ei.

Ce să-și dorească? Ca buna ei mamă să fie pe deplin sănătoasă, trebuia se fie cea dintâiu dorință a ei.

Cea de a doua: să fie căsuța noastră, din care am plecat după moartea tatei, earăși în mâna mamei. Dar a treia dorință?

Sania cea frumoasă a proprietarului, o păpușă cum are Lizica domnului doctor de lângă noi, — o capră vie, care să mănânce din mâna ei și să dea lapte dulce... toate aceste îi umblau prin cap, dar îi cădea greu ce se aleagă. Deodată își aduse aminte de o vecină, palidă și săracă, care spunea eri mamei sale: «Ah, dacă aș avea o mașină de cusut, mi-ar fi mai ușor să-mi pot hrăni copii mei cei flămânzi!» Da, de sigur, o să doresc o mașină de cusut!» Victorița, simția o mare bucurie când în gândul ei, își închipuia pe sărmana femeie cusând la mașina cea nouă și frumoasă de lângă fereastră. Cu iuțelă se întoarse spre corb, care o întreabă cu nerăbdare: «Ei, spunem acum, care sunt dorințele tale?»

«Mama mea să fie iarăși sănătoasă» fù întâiul răspuns. «Bine te-ai gândit» — zise el mulțumit. «Care este acum a doua dorință». «Să stăm iarăș în căsuța cea veche.»

«Bine și asta să se îplinească. Dar acum vine cea de a treia dorință, pentru tine, să te gândești bine: o păpușă elegantă, o rochie frumoasă?»

«Te rog de o mașină de cusut, pentru vecina noastră cea săracă;» strigă Victorița.

Corbul cărăi de bucurie. «Hai! cu mine dragă și bună copilă, tot ce dorești îți dau!» Apoi corbul sări până ajunse la un copac scorburos. «Uită-te, din putregaiul copacului ăstuia să faci de trei ori câte un ceai tare pentru mama ta și apoi o să fie tot așa de sănătoasă, cum eră mai înainte». Apoi sbură pe o cracă mai de jos și începù să strănute din fundul inimei.

De câte ori își deschidea ciocul cădea câte un galben de aur pe zăpada înghețată. Când se făcù o grămăjoară

măricică, corbul zise mulțumit : «Uite, asta cred că este prea de ajuns, pentru căsuța și mașina de cusut».

«Na, și încă odată!» El strănută și mai tare și atunci căzî o monedă mare de aur din gâtul lui.

«Banul ăsta dă-l mamei tale, precum și o salutare de la mine ; și să-i spui că mă bucur, că are o fetiță așa de bună și cuminte și să-ți cumpere o sanie, o păpușă mare, și o capră. Ei acum pune banii în buzunar și-ți doresc an nou fericit». După aceasta corbul își întinse aripile și sbură mulțumit spre pădure.

TUȘA TILDA.

ȚACALIE-DE-MATASE

Era cea mai drăguță și cea mai vioaie dintre capre ; părul său lung și alb o acoperea așa de frumos, în cât părea îmbrăcată într'o bogată manta argintie, de care se simțea foarte mândră ; codița ei mititică se mișca neconținut ca un ciucure de mătase ; deasupra capului său lunguiet avea două coarne ascuțite și negre ca lemnul de abanos, fața-i plină de viață avea doi ochi căprii așa de vioi, în cât privindu-te credeai că vrea să-ți vorbească.

Dar pozoaba ei cea mai frumoasă era bărbuța lungă, lungă și ascuțită, ascuțită cu vârful puțin întors, cu care par că se mândrea peste măsură. Și cu toate acestea era atât de blândă și de bună, în cât ori cine o vedea, nu se putea să nu o mângâie, trecându-și mâna prin părul ei mătăsos, pentru care o și botezase : *Țacalie-de-matase*.

Dar «Țacălie-de-mătase» nu strălucea numai prin însușirile sale fizice, ci întrecea pe or care animal de lucș, a cărui frumusețe pe cât e de strălucitoare, pe atât e de nefolositoare.

Ea era neprețuită pentru folosul ce-l aducea, căci în fie care seară dădea câte o căldare de lapte gros și bun.

«Țacălie-de-mătase» pe vremea când nu era de cât o ieadă slăbuță, dar totuși destul de drăgălașe, a fost cumpărată de la un târg din apropiere.

Noul ei stăpân, domnul șef de gară, pentru ca să devină fericitul ei posesor a plătit patru monede de câte 5 lei. Și cu câtă dragoste a fost ea primită de d-na Marinescu, noua sa stăpână. Cum a mai îmbrățișat-o micul Andrei, iar drăguța Marioara îi dădea să mănânce mugurași din mânușițele ei albe.

În fundul curței au făcut anume pentru dânsa un coșar mare, luminos și călduros. În acest mic palat avea ea să doarmă noaptea, iar ziua, legată cu o sfoară lungă de un par, putea să pască în liniște iarba cea verde și mirositoare.

Atât de iubită și îngrijită Țăcălie-de-mătase nu întârzie să-și prețuiască existența cea plăcută, uitând cu totul viața ce dusesese în trecut.

Fiind cuminte își căpăta libertatea desăvârșită spre marea ei mulțumire, libertate însă pe care n'a întrebuințat-o în rău nici odată.

Și cât era de prietenoasă! Când o chemai își lungea urechiușile și în câteva sărituri te ajungea. Se uita apoi lung, lung, pare că voia să-ți spună ceva. În acelaș coșar însă erau și câțiva iepuri de casă. La început s'au speriat de dînsa, dar prin bunătatea sa și-i făcu în curând prieteni. Adese ori, ca o mamă iubitoare, ea îi ocrotea sub blana cea frumoasă, de unde nu li se vedeau decât ochișorii roșii și botul negru.

Cu toți ea era prietenoasă! Chiar și cu Grivei, cănele cel mare și rău, spaima vecinilor, se juca mereu. D-l Marinescu, căruia tot satul îi zicea «domnul șef de gară», de și foarte ocupat, găsia timpul trebuincios, de a îngriji și de «Țăcălie-de-mătase».

Și cât era de ocupat sărmanul! El era și șef și subaltern. Mare, tare singur, singurel în toată gara. Linia ferată ce trece prin satul său e o linie de mică însemnătate. Nu trec de cât trei trenuri pe zi, dintre care numai două se opresc, al doilea un «expres» — trenul No. 29, — trece seara la orele 7 și 8 minute, dar numai trece și atât.

Atunci e rolul d-lui șef de gară. Cu steagul înfășurat stă la capul podului așteptând trecerea trenului spre a anunța că linia e liberă. Celălalte două trenuri trec: unul la 6 ore și 28 minute dimineața, iar al doilea la ora 1 după prânz și nu se opresc de cât câte un minut în gară.

Toate aceste lămuriri sunt însemnate, fiindcă la aceste ore «Țăcălie-de-mătase» nu avea voie să stea pe linie.

Fiind oameni prevăzători, d-nul și d-na Marinescu aveau grije s'o lege. Altfel putea fi în pericol. Putea s'o calce trenul sau s'o lovească vre-un călător grăbit. Ar fi fost păcat de ea săraca!

În restul timpului o vedeai însă păscând iarba de pe lângă șine, sau rozând mugurii pomilor de pe alea de lângă gară, sau sărind voioasă în unica sală a gării, care era sală de așteptare atât pentru călătorii de clasa I cât și pentru cei de clasa II și a III. Totdeodată era și sală de bagaje și birou de înregistrare a mărfurilor.

Se cățara pe bancă, de pe bancă sărea la cântar și bucuros ar fi vrut să ajungă și la ceasornic.

Indrăzneă chiar să pătrundă și în biroul, unde lucra d-nul șef de gară. Odată intrată în această cameră devenea de tot mândră și cu ochii cercetători privea rafturile biroului pline cu hărțulii roșii, albe și galbene, ciulind urechile, când sbârâia soneria anunțând sosirea vreunei telegrame.

Cu toate acestea n'avea multă vreme astâmpăr. O săritură la dreapta și răsturnând coșul cu hârtii o ștergea din odae, pentru ca apoi s'o vezi urcată cine știe unde.

Să nu credeți însă că «Țăcălie-de-mătase» avea numai virtuți. Fără păcate nu e nimeni pe lumea asta! Și acest proverb e tot atât de adevărat pentru oameni cât și pentru animale. Mica noastră eroină era obiectul atențiunii și iubirii tuturor, așa că întocmai ca și un copil răsfățat își avea și ea mofturile ei. Și o să credeți? Nu voia să se lase mulsă de nimeni altul, de cât numai de d-na Marinescu în persoană.

A încercat d-nul șef de gară și cu bine și cu rău ca s'o înduplece, dar n'a fost chip să-l lase s'o mulgă și el odată. Nici Marioara, nici Andrei n'au avut mai multă trecere. La 6¹/₂ ore când trebuia să fie mulsă, dacă vedea că se apropie de ea altcineva decât d-na Marinescu, începea să sbiere cât o lua gura și lovia cu coarnele înainte gata să impungă.

Astfel d-na Marinescu fu biruită de încăpăținarea căpriței.

Într'o zi d-na Marinescu s'a hotărât să meargă la bălciul din orașul vecin. De multă vreme le făgăduise copiilor să-i ducă la bălcu. Cu câtă nerăbdare au așteptat cu toții ziua mult dorită. Andrei nu se gândea de cât la circ, iar Marioara nu visa de cât de scrânciob și turtă dulce. În sfârșit pentru toată familia era o bucurie ne-mai-pomenită.

Copiii s'au sculat des de dimineată, înaintea tuturor. Andrei era cu ochii pe geam și întreba tot mereu, de va fi timpul frumos. Spre bucuria tuturor cerul era minunat, soarele strălucitor, toată natura în sărbătoare. Era vorba să plece cu trenul de dimineată și să nu se întoarcă de cât tocmai a doua zi după prânz, cu trăsura.

D-l șef de gară a ales singur cupeul în care trebuia să stea stimata sa familie. Ce de sărutări, ce de pupături la plecare. Până nu s'a mai văzut trenul copii fâlfâiau batistele, iar d-nul șef saluta mereu cu chipiul cel încărcat de fireturi. Rămas singur, lucru ce nu i se întâmplase de ani de zile, îi păru casa pustie și ziua nesfârșit de lungă.

De zece ori s'a dus pe la iepurași și tot mereu mângâia căprița, care părea că împărtășește și ea tristețea stăpânului său. Ne-având ce face, în dorul copiilor, îi tot dădea să mănânce. I-a dat chiar îndoită porția de varză.

În sfârșit sosi și seara.

Pe d-l șef l'au trecut fiorii, nu de frig, dar de grije. Șase și jumătate... ora când trebuia mulsă capra... A legat-o binișor, iar ea a stat frumos, dar știa el cât e de încăpățînată «Țăcălie-de-mătase». Știa sărmanul se-l așteaptă !.

În adevăr, cum l'a văzut că se apropie cu donița în mână, ca s'o mulgă, a început să zbiere și să sară nebunește. Nu era chip să se apropie de ea, căci dădea cu coarnele neconținut. Ar fi lăsat-o nemulsă, dar se îmbolnăvea capra. Ce era de făcut ?

Un gând foarte bun îi trecu atunci prin minte domnului șef. Întră îndată în casă și într-o clipă se înapoiă de nerecunoscut. Imbrăcat în fustă neagră, bluză cenușie, șort alb și legat la cap cu o basma verde, care îi ascundea mustățile cele negre, jurai că e d-na Marinescu. Astfel gătit și prăpădindu-se de răs se apropie încetișor de capră, care acum se imblânzise, nepricepând șiretlicul cu toată deșteptăciunea ei. Laptele gros și spumos curgea în doniță, când deodată se auzi fluieratul cel subțire al unui tren. Doamne! Trenul 29. Expresul de 7... Cum a trecut vremea gândi d-l șef și iată că în depărtare zărește felinarul trenului, care strălucea ca ochiul unui ciclop! Un minut și trenul va trece prin gară. Cine să anunțe că linia e liberă ?

În acea clipă d-l șef uită totul, și capră și lapte și îmbrăcămintea sa caraghioasă. D-l șef de gară nu se gândi decât la sfânta datorie. Și cât ai bate în palme, alergă în biuroù, luă steagul verde și fugi la capul podului. Ajunse tocmai la timp. Ca un balaur strașnic luat la goană, expresul sosia.

Nemișcat, ca un soldat, care prezintă arma, d-nul șef de gară era la postul său.

Dar de ce oare mecanicul și fochistul se uită la el și pufnesc de răs? De ce sare lumea așa la geamuri și toți rād? Ia uite în vagonul cela e și d-l inginer șef! Dar ce are și el, de se uită așa la mine? A început și el să rādă! Ce să fie frate? Trenul ăsta pare că ar fi plin de nebuni... E o părere, visez, sunt treaz? Nu știu, dar ce e, nu e bine...

Expresul e departe acum. Nu se mai vede decât felinarul roșu, dar d-nul șef de gară stă neclintit, cu ochii țintă spre tren, căutând să înțeleagă cele întâmplare, dar degeaba...

În sfârșit se hotărî să intre în casă. Ajuns în fața ușei cu geamuri scoase un țipăt groasnic. Se vedeă ca într'o oglindă, din cap până în picioare. O și cât era de caraghios! Basmauă puțin desfăcută lăsa să i vadă mustățile negre și mari, fusta prea scurtă de i se vedeau pantalonii!

Ah! acum a înțeles totul.

Iată de ce se uitau așa la el călătorii din expres. Zvârlindu-și hainele se trânti pe pat, ca să se liniștească și începură să-i curgă lacrimile.

O ce noapte grozavă a trecut d. șef de gară! Câte vedenii n'a avut! Tresărea mereu. Capul îi era atât de înfierbântat de friguri, încât i-se părea că-i trece prin creier «expresul». La cea dintâi fereastră vedeă pe d. inginer șef prăpădit de răs; la a doua tot el dar întunecat, la a treia iar el și mai strașnic și în sfârșit la toate ferestrele era tot d. inginer șef din ce în ce mai amenințător. În sfârșit la cea din urmă fereastră era aplecat peste geam și cu o voce teribilă strigă: D-le șef de gară, faci o glumă fără rost, vei fi destituit... Toată noaptea s'a zbatut astfel. Se deșteptă speriat și când adormea visa din nou acelaș lucru. Vedeă bine că fără să vrea într'adevăr i-și bătuse joc de demnitatea sa personală, aducând o vătămare publică înaltei sale funcțiuni.

Nu respectase uniforma căilor ferate și chipiul cu galoanele de aur. Recunoștea singur că nu mai merită să le mai poarte.

Destituit!? Destituit... și pentru ce? Numai din pricina unei capre mofturoase... Nenorocirea mea a fost că am adus-o în casă!

Nici chiar faptul, că se reintorsese dela bălcu nevasta și copiii bucu-roși de petrecere și încărcăți de târgueli, nu a putut să-l înveselească.

Cu sprincenile încruntate nu se gândea decât la nenorocirea, care-l așteptă. Orișice i-ar fi făcut sau ce i-ar fi spus, totul era în zadar...

Chiar și iepurașii au băgat de seamă supărarea sa, de aceea au și întrebat pe «Țăcălie-de-mătase», care cu toată înțelepciunea ei, n'a știut ce să le răspundă.

Și trebuie să fi fost tare supărat, căci câteva zile el nu le mai dădu nimic de mâncare.

«Țăcălie-de-mătase» înțelese însă că toată supărarea o pricinuisese ea. Nu doar că se știe vinovată cu ceva, dar vedeă că stăpănu-său nu numai că o ocolia, dar chiar se uită urît de tot la dînsa și îi arătă pumnul.

Opt zile d. șef de gară n'a scos o vorbă. Nici nu mai dormea. Nevastă-sa era îngrijată de tot. Și nu era chip să-l facă să-i spuie și ei supărarea, care îl rodea. Chiar când adormea puțin, ce mai somn avea... Spunea vorbe fără șir și tot mereu repeta: Țăcălie-de-mătase... D. inginer șef... destituit... Țăcălie-de-mătase...

Se muncea biata femeie să scoată vre-un înțeles din toate acestea, dar nu pricepea de loc ce legătură poate fi între cele ce zicea.

Dar vai, a noua zi sosește un plic oficial pe adresa d-lui șef de gară. Privește plicul cu groază!

Da, e dela Direcțiunea generală a căilor ferate.

Galben și tremurând ca varga se hotărăște să-l desfacă. Ce o fi, o fi!

Abia citi ordinul, căci un ordin eră... și cade jos grămadă. Nevasta și copiii speriați îi dau toate îngrijirile. În sfârșit își mai veni în fire. Dând ordinul d-nei Marinescu îi zice : «Citește».

Cu frică ea citește cu glas tare :

D-le Șef-de gară,

Am onoare a vă face cunoscut, că în urma recomandațiunii noastre, ca mulțumită pentru zelul și activitatea ce depuneți întru îndeplinirea datoriilor ce se cer în funcțiunea d-tră, sunteți înaintat ca funcționar de clasa a II-a.

Sporul de leafă se va socoti cu începere dela 1 Iulie.

Inginer șef, **Ionescu.**

Nebun de bucurie sărută de zece ori și pe nevastă și pe copiii. «Leafa mărită cu 25 lei» zise el și începă din nou să-i sărute pe toți.

Haideți cu mine. Ui-te «Țăcălie-de-mătase» e legată. Cum ajunse la dînsa începă s'o sărute și pe ea rîzînd.

D-na Marinescu văzînd atîta dragoste, îndrăzni în sfârșit să-l întrebe ce a fost supărarea din zilele trecute, precum și ce însemnează bucuria nemărginită de azi.

Atunci șeful îi povestă toată întâmplarea pe care o cunoașteți, precum și frica prin care a trecut, căci se aștepta să fie dat afară din slujbă.

Acum nu eră de mirare de ce s'a bucurat așa de mult. Toți rîdeau, toți erau veseli, chiar și «Țăcălie-de-mătase» sărea încoace și încolo.

Și ca culme știți care a fost adevărul? Domnul inginer șef nici n'a fost în tren. Dar sărmanul șef de gară de frică l'a asemuit cu un altul, iar dintre toți cei ce se aflau în tren nu-l cunoșteau de cît mașinistul și fochistul, cari l'au și necăjit la întîlnire.

Bine că din toate acestea s'au ales numai cu spaima. De atunci au trecut 12 ani. Țăcălie-de-mătase cu vârsta s'a cumișit de tot. S'a lăsat de toate mofturile. Nici că se putea altfel, că de acum e și ea mamă de familie. Are o mulțime de iezi. Nu mai e tînră. Bătrînețele îi sunt asigurate, căci toți ai casei acum o iubesc și mai mult. Nimeni nu s'ar îndura să se despartă de dînsa. O s'o lase să moară cînd i-o veni vremea, afară numai dacă-nu ar avea nenorocul lui Grivei, care a fost călcat de nenorocitul tren «Expres».

(G. Galland).

ELENA C. MOISIL

LILIA CUL

În tufişul liliacului se petrecea ceva îngrozitor.

Deşi vântul nici nu adia, ramurile se mişcau în sus şi 'n jos şi toate frunzele tremurau, aşa că numai uitându-te, te puneai pe gânduri.

Cintezoiul se aşezase, ca de obicei, în tufiş să-şi facă somnul cel de după amiază, dar ramura pe care stă se mişcă aşa de tare încât nu fu chip să închidă ochii şi speriat, zbură. El îşi întrebă consoarta, ce să fi pătit liliacul de se clătină aşa, dar ea stă, pe ouă şi tăcea dându-i să înţeleagă că n'are timp de răspuns. Atunci îşi întrebă vecinul său, piţigoiul, care scărpinându-se puţin răspunse:

— «Nu ştiu, măi vere, dar trebuie să i se fi întâmplat ceva. Luăi seama încă de dimineată, când stam de cealaltă parte şi cântam».

Amândouă păsărelele apoi se lăsară într-o mişcare repede lângă liliac şi cu mare atenţie observară tufişul miraculos.

Toată nenorocirea stă în nemulţumirea rădăcinii.

— «Cum să fii mulţumită când trebuie să munceşti pentru toată familia?», murmură ea. «Pe mine cade toată munca. Eu trebuie să hrănesc ramurile, frunzele şi florile şi apoi să le apăr şi de vânt şi chiar de furtuni. Şi cine se gândeşte la mine? Cui îi trece prin minte că mie nu mi-e îngăduită nici cea mai mică distracţie? Eu nu ştiu nici-odată ce se petrece în lume. Iarna mi-e mai plăcută, căci munca nu-mi trece peste puteri, apoi aci e cald şi plăcut. Dar abia se face cald şi frumos şi atunci vai de bieteale rădăcini!»

— «Intră mai în pământ, rădăcină bătrână», strigau ramurile «suflă vântul, vine furtuna».

— «Dă-ne hrană mai multă, rădăcină urită» ţipau frunzele «pierim de foame».

Florile începură şi ele cântând:

«Capetele gingaşe
În jos ni se lasă.
O! trimite-ne grabnic,
Tu rădăcină bătrână,
O picătură de apă.
Fii bună, fii bună
Şi răcoreşte-ne
Că murim de căldură».

«Nu spusei?» zise din nou rădăcina — «pe mine se reazimă toate. Dar toate au un sfârşit. Voi căuta ca numai eu să mă folosesc de ploae şi de lumina soarelui.

«Hei! voi ramuri proaste, care n'ați făcut nici odată ceva bun. M'am săturat să tot hrănesc astfel de trântorițe. Vreau să am și eu o zi liberă. Băgați de seamă—eu o să vă părăsesc».

«Leneșo?» strigau ramurile. «Ce te gândești tu proasto! Noi avem tot atât de lucru ca și tine».

«Voi?» zise rădăcina. «Imi puteți spune și mie ce?»

«Noi ne muncim toată ziua să aducem frunzele verzi la lumina soarelui» răspunseră ramurile, «apoi ne răspândim în toate părțile ca nici una să nu sufere din pricina alteia. Dacă te-ai uita aici sus ai vedea că unele din noi de prea mare muncă ne-am încovoiat.»

Rădăcina cugetă câtva la aceste cuvinte și părăndu-i-se destul de adevărate se aruncă apoi cu toată furia asupra frunzelor verzi.

«Cât credeți că am să vă tot fiu servitoare?» răzni ea, — «în curând vă voi părăsi, atunci o să văd ce o să faceți!» Chiar și ramurile începură a le dojeni zicând: «Rădăcina are dreptate. Să vă fiți și voi folosi-toare, asta o dorim și noi, căci ne-am săturat să vă tot servim».

Și ele pocneau și trosneau ca să-și împuternicească și mai mult cuvintele.

«Potolește-te sluto», strigară frunzele, «și voi ramurilor lungi, căci nu faceți mai mult ca noi. Nu zberați așa, că e rușine să vă auză și alți prostia. Ce credeți, că noi nu avem tot atâta de lucru ca și voi?»

«Spune, ce lucrezi tu?» întrebă ramurile, clătinându-se.

«Spune, ce lucrezi tu?» zise și rădăcina înfigându-se cât mai tare în pământ.

«Nu știți că noi pregătim hrana» șoptiră frunzele. Credeți că noi am consuma-o așa cum o scoate rădăcina din pământ și-o trimete în sus prin ramuri? Nu, asta niciodată, hrana venită la noi aici o pregătim cu ajutorul razelor soarelui, și ce, asta nu e o muncă?»

«Da-a» ziseră ramurile mișcându-se și trosnind. «Asta mai merge».

Apoi ramurile lămuriră lucrul acesta rădăcinei, care nu prea înțelese cele spuse de frunze.

Ceva mai târziu frunzele șoptiră din nou. «Dacă vă arde de ceartă, de ce nu vă îndreptați privirea spre flori? Ele sunt cu mult mai bine îmbrăcate ca noi, stau pe vârfurile cele mai înalte și sunt mai aproape de soare. Și ce fac ele?».

«Voi aveți multă dreptate» strigară vesele ramurile «acum am prins hoțul».

«Așa-e!» murmură și rădăcina «de acum s'a isprăvit cu ele. Fiți bune și îngrijiți-vă și singure, voi florilor leneșe. Ce folos aduceți voi? Pentru ce ne-am tot obosi pentru niște leneșe!»

Florile se legănau ușor într-o parte și în alta inundând aerul cu

mirosuri plăcute din potirile deschise. Trebuiră să fie de mai multe ori întrebate până să răspundă, când începură să cânte :

«La lumina soarelui
Liniștite visăm» —

«Da, aveți dreptate», strigară frunzele. «dar asta vă e munca?»
Dar florile cântară mai departe :

«La lumina soarelui
Liniștite visăm
Iubire și fericire
Pace și eternă lumină».

«Fleacuri», șoptiră frunzele, «fleacuri», strigară ramurile și «fleacuri», murmură și rădăcina, când află despre ce era vorba.

Apoi se hotărîră cu toate ca să nu mai lucreze nimic pentru florile cele leneșe și nimănui folositoare. Și toate se bălăbăneau, trozneau și zbierau pline de mânie, așa că nimic nu mai puteai auzi.

Dar florile rîdeau numai și liniștite cântau :

«Murmurul și ocara
O să amuțască
Florile blânde, voioase,
Fericite visează».

* * *

... Vara trecuse și acum era toamnă. Ramurile, tinere, verzi, se îmbrăcară în haină de iarnă. Frunzele n'aveau îmbrăcăminte de pază pentru iarnă, deaceia când începu vântul cel aspru, cuprinse de moarte, cădeau îngălbenite. Una câte una se întinseră toate pe pământ, acoperind rădăcina cea bătrână.

Florile părăsiseră mai dinainte câmpul de luptă. În locul lor stau acum niște lucrșoare urâte și care vâjâiau, când suflarea vântului trecea printre ele. Când viforita începu să urle prin tufișul liliacului, căzură și ele așa că rămaseră numai ramurile înghețate.

«Ah!» suspinau ele, «acum am vrea să ne schimbăm locul cu tine, rădăcină neagră și bătrână. Ție-ți e destul de cald și bine acolo jos în pământ».

Rădăcina nu răspunse, căci avea mult de gândit. Aproape de ea sta ceva mic, minunat, de care nu era tocmai liniștită.

«De unde veniși aici?» întrebă ea — dar nu primi răspuns.

«Nu poți să răspunzi când te întreb?» zise rădăcina înfuriată. «Noi suntem vecini și n'ar fi cuviincios dacă n'am face cunoștință».

Dar lucrul cel minunat păstra aceeași tăcere, iar rădăcina se munci cu mințea toată iarna să afle cine e.

Când sosi primăvara, crescú și se umflă făptura cea mică, văzând cu ochii, până ce într-o zi scoase în afară un colț mic, verde.

«Bună ziua», zise rădăcina. «Bun sosit în lume! Acum poate ai poftă să-mi răspunzi la întrebarea ce ți-o pusei înainte cu o jumătate de an — cu cine am onoare?»

«Eu sunt visul florilor», răspunse ființa cea mică.

«Eu sunt o sămânță, iar tu o proastă».

Rădăcina tăcu un moment gânditoare. Că o numise proastă, asta o întristă puțin — câtă vreme ești o rădăcină trebuie să rabzi toate. Dar ea nu înțelegea cine e acest vis al florilor și de aceea ceru o explicare mai lămurită.

«Văd că pământul e prea tare pentru mine, să-l străbat», zise sămânța, «pentru aceasta pot sta puțin de vorbă cu tine. — Vezi, când voi vara trecută batjocoriați florile, eu stam într'un caliciu de unde auzii totul. Că am râs de voi, poți să-ți închipui, să vorbească însă cu voi atunci nu eram în stare, căci eram prea mică».

«Ei! — și acum crezi că te-ai făcut grozavă de mare, că poți vorbi?»

«E destul de mult, când poți sta pe picioarele proprii», răspunse sămânța, și în acea clipă își înfipse în pământ o rădăcină mică, delicată. «Acum îmi am rădăcina proprie și nu mai pot răbdă observația ta.»

Rădăcina bătrână își deschise ochii mari, dar nu zise nimic,

«De altfel mă voi purta cu toată cuviința», continuă sămânța, «căci tu îmi ești mamă».

«Eu?» întrebă rădăcina, simțindu-se mai mândră ca altădată. «Firește, voi toate îmi sunteți părinți. Tu mi-ai adus hrana din pământ și frunzele mi-au pregătit-o la soare. Ramurile m'au purtat în lumină și aer și floarea mă legănă în caliciul adânc, visă și-și șopti visul albinelor în ureche, ca să-l împărtășească și celorlalte flori din liliac. Fiecare din voi mi-ați dat ceva — eu vouă vă datorez viața.»

Rădăcina avea acum destul de gândit. Era aproape în toiul verei când isprăvi. Acum când și capul ei greoi înțelesese totul cum sta, întrebă ramurile într'un ton politic, neobicinuit, dacă lângă ele nu stă un liliac mic, foarte drăguț.

«De sigur, că da», răspunseră ramurile, «ia însă seama și ține-te bine. Vântul suflă pare că vrea să ne prăbușească.»

«Fiți liniștite», zise rădăcina. «Eu mă țin destul de bine. Voi numai să vă spun că liliacul cel mic și plăcut e copilul meu.»

«Ha! ha! ha!» izbucniră'n râs ramurile. «Crezi, că o rădăcină neagră bătrână așa cum ești tu poate să aibă un copil așa de drăguț? E așa de verde și gingaș cum nici nu-ți poți închipui».

«Cu toate astea e copilul meu», zise rădăcina cu un ton mândru.

Apoi povesti ramurilor ce auzise dela sămânță și ramurile la lor o spuseră frunzelor. Toate înțelesesă că ele formau împreună o milie mare, în care fiecare 'și avea sarcina sa. Și rădăcina bătrână începă să adune mai multă hrană, ramurile se întoarseră în tot felul ca să procure mai multă lumină și aer, frunzele se legănau în adierea ușoară a vântului de vară și deși păreau că nu fac nimic, totuși în ele ferbea și clocotea hrana răspândită în mii și mii de bucătării mici.

Iar colo sus în vârf stau florile care visau și cântau :

«Frunze cad, frunze se duc
Cine poate opri peirea ?
După iarna lungă,
În lumea moartă
Primăvara aduce viață.
Noi semințe se aruncă,
Flori frumoase iar răsar.
În văzduhul încălzit
Miresme plăcute
Peste tot se răspândesc.»

(După C. Ewald).

VIRGIL I. HERDA.

INSULA TRESTIILOR

POVESTE

Eră 'n toiul verii. Într-o zi cu dup'amiaza aprinsă, un pescar bătrân, cu fetița lui, o floare 'n douăsprezece primăveri, porni pe lacul ce se 'ntindea prin păduri și vâlcele, nu departe de satul locuit de pescari. Fetița vâsleă, iar bătrânul mânuia plasa.

Ca astăzi niciodată, tatăl cu copila nu înaintase spre mijloc. Soarele clocotea 'n văzduh, tăria sta 'ncremenită, iar lacul luciu, ca o față de oglindă, răsfărgea mii de raze. Zăduful și munca grea biruiseră pe bătrânul om. Incet-încet, ochii par'că i se închideau, capu-i se 'nclină când la dreapta când la stânga, se propti de marginea luntrei și-apoi blând și liniștit își cătă de somn. Hella, că așa eră numele fetiței, nu voia să-și turbure tătuțul. D'accia 'nălță lopețile și lăsa luntrea s'alunece pe netezișul apei. Din ce în ce, vedeă că locurile de prin prejur i se făceau necunoscute, și 'ncolo, într-o parte, în depărtarea nelămurită, zări o insulă mică, pe care crescuse papură deasă, trestii mlădioase și flori zvelte, iar toate aceste îi păreau atât de minunate, cum ea pân'-acum încă nu văzuse. Paseri frumoase și ne mai văzute se legănau leneș pe mlădioasele vlăstare, fluturi sclipitori, albastrii-roșii-aurii, fâlfăiau în-văpăiați din floare 'n floare, iar adierea caldă a unui vântuleț împrăștiă

mirezele îmbătătoare ale florilor cele chipeşe. Dintr'o dată ea aude şi 'ncepe să asculte cum din trestiş se desprind glasuri moi şi uşoare, i se părea că acolo undeva, ascunşi, copilaşi nevăzuţi cântau din tilinci, şi în văzduhul tăcut ţărlăitul flueraşelor picură atât de plăcut, atât de răpitor! «Ah, ce frumos trebuie să fie acolo, sub umbrele răcoritoare, se gândi Hella, şi cine să fie cela ce cântă aşa de frumos? Poate-s copii de pescari, ca şi mine, şi mult m'aş bucura să-i pot cunoaşte!» Feliţa ar fi pornit voiasă într'acolo, dar nu îndrăzneă să-şi deştepte tatăl, căci fără îngăduirea lui, n'ar fi făcut aceasta în ruptul capului.

Însă glasurile deveniau din ce în ce mai pline şi mai ademenitoare, iar Hella nu se mai putea sătura ascultându-le. O stânjenea sforăitul tatălui; Doamne, n'o fi semn că tătuşul s'adâncise 'n acest somn greu? Dorinţa să vâslească mai înspre insulă, creştea şi năbuşiă sufletul fetei. «M'oiu duce! zise ea; tata doarme, şi doar nu s'o trezi tocmai acum!» Şi incetinel lăsă iarăşi vâslele în apă, dar când fu să 'mpingă într'acolo nu ştiu cum făcù, că-i alunecă vâsla şi plescăi în apă. Bătrânul se trezi; somnoros îşi frecă ochii, se uită în jur, şi ascultă. «Sfinte Dumnezeule, insula blestemată!» izbucni el dintr'odată, galben de spaimă.

«Astupă-ţi urechile Hella! Astupă-ţi urechile, dulcea mea copilă, pân'ce zinele apei n'au început să cânte, cântecele lor, căci altmintrelea mi te-ai dus!» Şi-i zmulse vâslele din mâni. Fata îngrozită, nu ştia sârmana, ce vor fi însemnând cuvintele tatălui, dar făcù aşa cum îi porunci el. Pescarul întoarse cât putù de repede, şi vâsleă acum cu toată puterea, de credeai că luntrea e o săgeată ce alunecă pe întinsul apei. Curând fură departe de insulă, iar glasurile din ce în ce mai stinse ale flueraşelor de trestii, muriau în depărtări. Când nici o undă din ele nu-i mai izbi urechia, îngădui fetei să-şi ia mâinile din urechi. «Ce mai grădină minunată fù şi ceia, tătuşă, ce o văzui colea..! Cine cântă aşa de frumos?» întrebă Hella. «Ah! frumos, frumos şi dulce se mai auzi!» Bătrânul propti lopeşile ca să se mai întremeze, de sforările ce le făcuse. După ce trase câteva sorbituri adânci de aer, de i se umplù pieptul, răspunse: «Hella, fetiţa mea, nu te mai gândi, dragă, la ceea ce ai auzit. Mulţumeşte lui Dumnezeu că am scăpat de primejdia cea mare! Grădina pe care ai văzut-o, nu-i decât insula cea rea şi fermecată a trestiilor. Ziua copilaşii zinelor stau acolo şi momesc cu flueraşele lor băeţii şi fetele pescarilor, şi-i ameşesc cu cântecele lor; iar când copiii oamenilor au auzit odată cântecele lor, atunci drăguţa tatii, le vine greu, ba chiar peste putinţă, să le mai uite cândva.»

«Dar pentru că ele-s aşa de frumoase, tătuşă, ce rău e cu aceasta?»

«Ce prost mă întrebi!» răspunse bătrânul. «Rău de bună seamă, foarte rău! Căci, auzi? numai odată 'n viaţă să fi auzit cineva cântecele acestor

zine, și nu-i mai es din minte; iar când s'ar întâmpla să le'ngâne ici pe lac, îi vine-așa să se zvârle 'n apă, și vrea nu vrea, tot se azvârle. Asta e!» Hela ar fi vrut să 'ntrebe mai multe dar glasul tătuțului o opri. «Să nu te mai gândești la *asta*, auzi? Îți poruncesc să nu te mai gândești! Și-ți mai spun odată pentru totdeauna: să nu cumva să te 'ncumeți să vâslești spre insulă, căci vei fi pierdută pentru întreaga viață. Și iarăși: nimănui din sat să nu-i spui, că am fost în apropierea insulei și că ai văzut-o. Atât; iar de acū, pic de vorbă să nu mai auz!»

Hella tăcu; ea-și cunoștea tatăl; eră om aspru și nu vorbea mai mult decât cerea trebuința. Inșă încet-încet și apoi dintr'o dată năvăleau în mintea ei cântecele, ce mai adiniaori le auzise. În răstimpul acesta s'apropiaseră de țarm, pe care sta înfiptă coliba pescarului; se scoborâră pe uscat, traseră luntrea la mal proptindu-o de țarușul ei, și luând peștii, plasa și vâslele, intrară tăcuți în casă.

II.

Peste puțin, bătrânul pescar muri. Pe patul lui de moarte sfătui pe iubita lui copilă să uite pentru totdeauna insula, iar ea plângând, făgăduise tătuțului, ce plecă pentru vecie, că niciodată nu se va duce într'acolo.

Fetița orfană, fu luată de suflet de niște vecini, pescari și ei, suflete miloase. În casa lor, Hella eră fată harnică și cuminte, prietenoasă și bună, ca și mai 'nainte, și toată lumea din sat o iubia; numai la pescuit nu prea eră ea așa de sârguitoare. Vezi că ispita o tot îmboldea să mai vază odată insula ceea, și nu-i mai da pace. De altmintelea, nu vorbea cu nimeni despre aceasta.

Se scurse aproape un an de zile; Hella se duse într'o zi la pescuit, singură-singurică. Trecuse o bună bucată de vreme de când plimbă luntrea de colo până colo, dar să prinză vre-un peștișor, nici gând. Și cum ea se tot uită mereu în apă, băgă de seamă, că, aproape de luntre, pluteau câteva flori frumos-mirositoare. Se aplecă, culese câte putu prinde, și acū le privea cu nespusă părere de bine.

«Nici vorbă că-s de *acolo!*» își zise. «A, de s'ar duce cineva!.. Inșă eu, eu nu trebue!» zise ea după un răstimp, și-și aruncă privirea în depărtare. Prinse să pescuiască din nou, dar undița rămase nemișcată.

Dintr'o parte se arată un fluture mare, încondeiat în roș și albastru și suflat în aur, se puse pe una din florile ce înmănuchiate stau prinse la sânul fetei. «Fără indoială, că ș'acesta-i tot din insula aceia!.. »Șopti ea. «O, cât aș vrea să mă duc acolo odată, numai odată!.. — Inșă... vai! nu mi-e îngăduit!» strigă ea oftând și ochii îi lăcrămară. Stătut așa mai multă vreme, nu vedeă și n'auzeă nimic.

Pe loc, fășâi ceva pe de-asupra capului ei, și când își ridică ochii să vadă ce-i, o păsărică, gîngașe ca o minune, se prinse de vârful de dinainte a luntrișoarei. Păsărica o privea cu ochii albi și cuminți și-i zise un ciripit cu o voce așa de aleasă, cu mlădieri moi, cu înălțări tremurate de par'că i-ar fi povestit de mii și mii de lucruri tainuite... Fetiții îi merse la inimă.

«Vii de *acolo*, nu-i așa?.. Cum nu mă 'nșală gîndul!» zise Hella. «O, scumpa mea păsărică! Ce frumos e totul, ce vine de acolo! De aș putea vedea măcar o singură dată copilașii zeitelor, despre care tata spunea c'ar fi niște răi. Nu, asta nu-i de crezut. Ar fi bine să cunosc drumul, dar așa, singură, nu m'aș putea îndrumă».

Atunci păsărica cea minunată sfărr! se 'nălță în văzduh, cu penele ei cele strălucitoare, de părea un băț aprins de soare, și plutea ușor și încet spre o dungă de pădure. «De ar fi să-mi arate drumul!» zise fetița. «Să văz, să nu-o pierz din ochi». Și 'ncepă să vâslească pripit pe urma ei. D'abia se apropiase de marginea pădurii și auzi cum de departe, dangătul clopotului dela biserica din satul ei, se revărsă încoă. Eră mișcător dangătul acela și măreț, ca o rugăciune. Hella tresări. Nu, nu se putea să nu-și aducă aminte de tătuțul ei cel mort, de făgăduiala dată lui că nu se va 'ncumeta spre insulă. Și ea se opri.

Acum, fluturile se desprinse din floarea de pe sânul ei și porni spre colțul de pădure. Hella privea jalnic în urma lui. «S'a dus și el!.. suspină ea. «La ce-mi mai trebuesc atunci florile? Dela ele nu-i nici un ajutor». Aruncă florile în lac, iar ele începură să plutească tot pe acelaș drum, pe care-l luase pasărea și fluturelul. Și în loc să-și vadă de gîndul ei cel bun, să se întoarcă spre casă, se lăsă bîruiță de dorința ispititoare. Voiă să meargă până la muchea pădurii, ca să vadă încotro au apucat pasărea, fluturile și florile. «Și apoi, într'o clipă, m'oi întoarce»—își zise ea îndemnându-se, și pe urmă cât oi fi, nu m'oi mai gîndi într'acolo». Se opinti în vâsle, porni luntrea înainte ca o săgeată pe întinsul lunecuş al lacului, până ce trecu colțul pădurii și ...aaa! țara minunată a insulei se arată ochilor ei în toată măreția.

Ea se înspăimîntă, voi să cîrmească îndărăt, dar nu putea să miște vâslele, ca și cum toată puterea i se scursese din brațe. Fluerașele de trestii își tremurau de mult cîntarea, ce izvoră din sânul trestişului; iar dangătul clopotului din sat muriă stins în depărtare. Acum, fără îndoială, nu-și mai aduce aminte de nimic. Scumpul ei tătuț, făgăduința, totul i se șterse din mînte; cugetul îi amuțise îndată ce auzi ademenitoarea cîntare a tilincilor.

«Trebuie să merg!» zise ea. «Trebuie să merg, și ce va fi, să fie!» Nouă putere o însufleți; apucă grabnic lopoțile, și porni. Ca din senin,

păsărica, fluturul și florile ieșiră iar la lumină, și târau luntrea în urmă-le, cu o putere ascunsă, nebănuită par'că. Iar luntrea fugea... fugea ca dusă de cine știe ce duh ascuns, pe alunecuşul neturburat al lacului, cu repeziciunea pasărei. În curând se apropie de insula cea umbroasă, și Hella sări din luntre pe pietrișul în fel de fel de culori al țărmlui.

Bătându-i inima, se strecură printre trestiile înalte și subțiri, care se atingeau ca niște palme întinse deasupra capului ei. Ajunse într'un luminiș. Aici la umbra unui stuf de flori, ședeau și țârlăiau din fluerașele lor copiii zinelor. Ce frumoși erau, cu bucele lor aurii, cu ochii lor negrii scăpărători. Incepură să răză, când văzură pe Hella eșind din trestiş, și iarăș prinseră să fluere ușor.

Hella se 'ntinse 'n iarbă lângă ei, cu ochii țintă, și-i veniă așa să tot rămâe aici și să nu se mai ducă. Când soarele stătut în pragul de apus, gata să-l treacă, copilașii conteniră, și începură să-i vorbească: «Hella, e vreme să te urci iară 'n luntrișoara ta, și să te duci acasă, ca nu cumva părinții să te mustre, că ai venit prea târziu. Iar mâne, vino dacă vrei, să-ți arătăm horele noastre, și să te învățăm să câști din câtecele noastre. Auzi Hella? să vii și ai să vezi ce bine o să-ți pară pe urmă!»

Hella, ca fată cuminte, ascultă de vorbele acestor copilași drăguți ca îngerii, se urcă 'n luntre, și se 'nturnă acasă. Eră așa de fericită de cea ce i se întâmplase! Numai când se apropie de țarm, îi căzută ceva greu pe inimă, când se gândi ce vor zice părinții ei că întârziase până acum și nu prinsese nici un pește. Cu privirea tristă, cătă în jos spre plasa de lângă picioare, și pasă-mi-te ce să vază? Viermuiă plasa de peștii cei mai frumoși; se vede că zinele i-o umpluseră în taină. Liniștită, se coboră. Când cei din casă văzură mulțimea ceia de pești, pe care ea-i aduse, se bucurară mult și nu o mai întrebă unde întârziase până'acum; nici vorbă, toți credeau că ea singură prinsese toți peștii.

III.

În fiecare după amiază, Hella își petrecea mai multe ceasuri în tovrășia copilașilor de pe insulă. Se dezobicinuisă cu pescuirea. De bună seamă, ce-i mai trebuia; parcă zinele nu-i umpleau plasa cu vârf și îndesat? Și-apoi copiii: o, ce drăgălași, ce prietenoși erau cu ea! O învățase fel de fel de jocuri frumoase, învăteau cu ea hore săltărețe și-i cântau cântece, iar ele răsunau atât de răpitor, atât de ne mai auzit, încât Hella își pierdeă mintea îmbătată de voioșie și voie bună. Când începeă însă, să se lase înserarea, și soarele stă cât o palmă departe

de creasta munților în depărtare, gata s'alunece dincolo, atunci, totdeauna, copilașii începeau cu un fel de neliniște s'o 'ndemne spre casă, până ce nu s'a lăsat întunericul. Serile se făceau din ce în ce mai frumoase; eră, vezi, lună plină. Cât ar fi vrut Hella să'ntârzie ceva mai mult pe insulă ca de obicei, dar copilașii nu-i îngăduiau decât până 'n amurg; iar când ea-i întrebă pentru ce n'ar mai rămâneă, ei se co-deau de a-i răspunde și făceau așa într'un fel plin de taină. Un gând de iscoadă umplu mintea fetii, și stă 'n așteptarea prilejului:

A doua zi, se duse ca de obicei pe insulă. Trecu miezul zilei, inserarea începù să-și cearnă întunericul. Își luă rămas bun dela copilași — că doar eră și vremea — se strecură prin desișul trestiiilor, sări 'n luntre și o porni. Dar în loc să lopăteze spre casă, coti într'o gău-noșitură a insulei, în dosul unui stuf de flori înalte; de aici puteă vedeă, fără ca ceva să-i stânjenească vederea, — tot ce se petreceă pe insulă.

Cu răsuflarea oprită, și cu inima boț, stă ghemuită în luntrișoara ei, cu urechia țintă. Soarele păși dincolo, luna plină răsări mare și aprinsă de-asupra pădurii. Razele ei de argint se prăfuiră pe toată întinderea lacului, apa se făcù străvezie și atunci, o, minunăție! ce credeți că-i văzură ochii? Din adânc, se revărsă 'ncoa valuri de lumină și strălucire ca de argint și piatră nestimată. Pomi curați și flori și plante, toate în strălucirea lor erau mult mai minunate ca tot ce văzuse ea pe insulă. Drept în mijlocul pomilor de argint, stă un palat mare, numai și numai de sidef, bătut cu corali roși-aprinși, și chenăruit cu scoici de fel de fel de culori; lângă palat se ridică un turn, înalt ca cele de pe țărmul mării, de cel mai limpede și străvăzător chihlimbar, iar la fiecare rând al turnului, atârnă un clopot mare de cristal curat.

Ce priveliște! Hella priviă, priviă și nu-și puteă sătură ochii. Luna se 'nălță drept d'asupra palatului. Atunci toate clopotele de cristal ale turnului începură să bălângănească. Eră un semn pentru copilașii de pe insulă. Învărtiră încă un rând de hore pe bătaia clopotelor și începură să cânte:

«Tra-ra-ra
Haideți în apă
Că-a sosit vremea!
Tra-ra-ra
Ici e întunec
Acolo lumină!»

Cum sfârșiră cântul, săriră cu toții în apa cea tăcută. Hella îi văzù înmărmurită de frică și mișcare. Aceiași copilași cu care ea se jucase mai adineaori, se prefăcuseră — în apă — în vietăți cu totul fără ase-

mănare. Ce-i drept, fețele lor cele drăguțe, pletele lor aurii și ochii lor negri, le rămaseră aceleași, însă trupușoarele lor erau acoperite cu solzi, și-n loc de picioare aveau câte o coadă slută de pește, cu aripioare pe de-alături.

Inima sărmanei fete bătea să-i sară afară, văzând toate acestea. Nu îndrăzneă să miște, stă 'ncremenită luntrișoara ei, temându-se că zinele ar băga-o de seamă și ar răsturna-o cu luntre cu tot în apă. Se făcu un timp când luna se îngropă într'un morman de nori negri, când vântul de seară își mări adierea : întinderea lacului tăcută se'ncreți în vălurile mici, apoi mai mari până ce dintr'odată se dezlănțuiră limbi mari de apă frământată, care turburară lacul până'n adânc. Hella își luă inima'n dinți, mișcă luntrea și cârni spre casă. Moartă de spaimă, ajunsese acasă. Degeaba o întrebau ai casei ce i se'ntâmplase, ce-i lipsia ; mută și bolnavă se ghemui în pat. În mintea ei ostenită, se lumineă tot ce făcuse, de când văzù pentru întâia oară insula aceia blestemată. Lacrimi calde ca și părerile de rău din care izvorau, îi scâldau fața valuri-valuri. Ce vrefi, își plângea neascultarea. Din noaptea aceea n'a mai călcat pe insula cea fermecată.

IV.

Se mai scurse un an. Hella se arătă pentru toți tot așa de harnica și bună ca mai nainte. Nu-i vorba, mreaja nu i se mai umpleă ca din senin cu pește în belșug, ci trebuia să munciască din zor, și munciă fata bucu-roasă. Nădăjduia ca prin trudă și osteneli să-și limpezească cugetul de greșeala ce o făptuise. Numai când se găsiă singură și nu era în ochii nimănui, nu putea să se împotriviască năvalei de gânduri de cele cu insula fermecată, deși datoria ei era să'năbușe în întunecimile uitării, cu toată puterea ei, și cea mai ușoară aducere aminte.

Îngână, din când în când, încet și amăgitor, vre-un cântec din multele ce le învățase în petrecerile ei cu copilașii zinelor. Când era pe lac, se fereă să se ademenească cu vre-unul din aceste.

Într'o frumoasă Sâmbătă, spre seară, un cârd de băeți și fete de pescari, din sat, ședeau care pe unde apucase, pe țărmul lacului. Flăcăii, unii își răzuiau lopețile, alții își pregăteau nuelele pentru undițe ; fetele împleteau la plăși. Își treceau timpul, veseli și împrosătați la suflet, povestindu-și rând pe rând basme, sau cântau câte un cântec.

La asemenea prilejuri, Hella se obișnuise să șeară pe o piatră mare, albă, ca la câțiva pași de țărm, împrejmuită cu apă. Săriă peste două-trei bărci, și se cocoță acolo. Se așezase și astă seară ca de obicei pe piatra cea albă. Cântecurile celor de pe țărm, se auziau de aici cu mult mai frumos.

Se sfătuiră fetele ca fiecare, pe rând, să cante un cântec, începând cu cea mai mare și sfârșind cu cea mai mică, și aceasta era Hella.

Era așa de bine ascultând! Soarele se'ngropase de mult în golul de dincolo de pădure. Înserarea se lăsă pe nesimțite, cuprinsul amuțise, numai câteva stele sulițau nemărginirea. De dindărăt, luna aprinsă înroșise zărilor.

Rând pe rând, fetele își sfârșiau cântarea, ce piercă în depărtările murii. Veni și rândul Hellii. Toți erau dornici să-i auză glasul, căci ea știă cântecele cele mai multe și mai frumoase, și cântă așa de mișcător de se cutremurau apele.

«Hai Hello, fă-te'n coa!» strigară câțiva. «Lasă piatra, și vino ici, între noi, să-ți auzim mai bine cântarea!»

«Nu, nu!» strigară câțiva. «Las' să stea acolo. S'audé mai frumos cântecul, când îți vine de colo, din apă! Las' Hello, rămâi acolo!»

Și Hella rămase. Ea cântă un vechiu cântec de pescari, pe care-l învățase dela tatăl ei. Cântecul răsună blând și sărbătoresc în liniștea neîntreruptă a serii. Flăcăii și fetele ascultau duși, legănați ca'n vis de cântarea aprinsă a fetei de pe piatră. Când Hella sfârși cântecul, o rugară cu toții: «Mai zi unul, Hella! Hai, începe!»

«Altul mai frumos ca ăsta nu știu», zise ea.

«Mai gândește-te Hella! Vezi, mai gândește-te!» strigară ceilalți și o rugară stăruitor așa că fata se'nduplecă. «Îngăduiți numai două-trei clipe, să mă mai gândesc!» răspunse ea.

Răscolindu-și amintirea cu cântece, ea-și propti capu'n palmă, și privi stăruitor în apă.

Luna și făcu suișul drept de-asupra, și lumină adânc locul unde Hella își ținuse privirile. Atunci i se părură ca și cum o floare mare-mare, i se arată ochilor, pe care valurile o spălasă pe piatră. O luă'n mâni, își pironi privirea în ea, și acum stăruia privind-o; apoi se cufundă în grămada de gânduri ce-i cotopeau mintea, și uită totul dimprejurul ei.

«Hai Hello, începe odată!» îi strigară fetele. «S'a'ntunecat, și-i timp de mers la culcat!» Hella nu lua'n seamă nimic. Privea îndărătnic floarea pe care o ținea în mâni.

Dintr'o dată se sculă. Cu vocea argintie, care răsună limpede dar ciudat în întinsurile nopții liniștite, Hella începă :

«Tra-ra-ra
Haideți în apă
Că-a sosit vremea !

«Tra-ra-ra
Ici-întunec
Acolo-i lumină!

Cum sfârși vorba din urmă se repezi de pe piatră și se prăbuși în lac. În aceeași clipă, brațe albe de copii se'ntinseră spre ea, o zmunciră și o traseră spre fund. Din adânc, părea că s'aud mai multe voci, cântând răsunător acelaș cântec, până ce se stinseră în vâjâitul ușor al valurilor, ca un cântec de înmormântare, ce moare în zările turburate ale unui vis urât

«Săriți!» strigară fetele înmărmurite. Flăcăii se repeziră gata să se azvârle în apă după Hella cea înecată. «Ho!» zise un pescar bătrân, cu optzeci de ani în spate, care venise printre tineretul satului să-și mai înveselească bătrânețele.

«Stați flăcăi, și nu vă mai primejduiți zilele, că de scăpat, n'o veți scăpa; Hella e afundată în adânc de zine! Eram și eu de față când de Dumnezeu iertatul ei părinte, pe patul lui de moarte, o povățui și o rugă să-i fie sfatul; auzii și eu, dragii mei, în ora aceea mare de veșnică despărțire, cât de încredințător îi promisese că nu se va amăgi de copiii cei prefăcuți ai zinelor. Ea nu-i cinsti cuvântul, și acum își luă răsplata».

După trei zile, valurile lacului zvârliră pe țărm trupul cel mort al sărmanei fete de pescar.

(Din Robert Reinicke).

G. MALIN.

PENTRU FETELE MELE

P E S M E Ț I.

Este bine ca mai întâi să încălziți puțin o tavă potrivită, o ungeți cu unt sau untură foarte bine, dar fără ca să mai rămâe unsoare topită într'însa, lăsând'o pe cea topită să se scurgă. Preserați apoi pâne pisată și cernută în tavă, astfel însă ca să nu rămână nici un loc gol, căci aici s'ar lipi coca (aluatul) și după ce pesmetul s'ar fi copt nu l'ați putea scoate afară din tavă fără ca să se rupă, așa ca toată munca nu ți-ar mai face plăcere.

Faceți acuma coca, după cum aveți ouă, din 2, 3, 4 sau până la 10 ouă și după cum este tava de mare. Cântăriți ouăle cu coaja lor și cât trag ele cântăriți și zahăr apoi tot

atâta făină. Luați două strachine (blide), într'una puneți zahărul pisat adăugând și puțină vanilie și coajă de lămâie rasă și puțină sare.

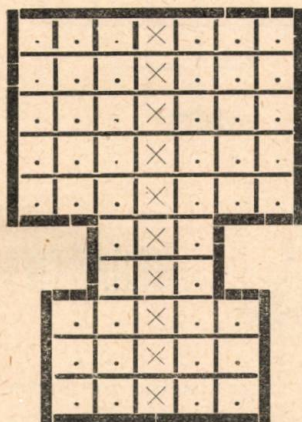
Spargeți apoi ouăle, gălbinașul îl puneți peste zahăr, iar albușul vărsați-l în cealaltă strachină goală. Amestecați acum zahărul cu gălbinașul, cu ajutorul unei linguri noi de lemn, până face spumă.

Albușul bateți-l deosebit cu o furculiță până devine o spumă, ca zăpada deasă

Puneți acum spuma de albuș peste cea de gălbinaș și amestecați ușor apoi adăugați făina cernută bine amestecând iarăși ușor și coca este gata. Vărsați-o apoi în tava unsă și coceți-o într'un cuptor, la un foc bun, dar nu prea iute. În timp de o jumătate de oră pesmetul este gata. Să nu scoateți din cuptor până nu s'a întărit pesmetul. Puteți încerca binișor cu degetul și dacă se simte moale îl mai lăsați puțin. Colorarea pesmetului trebuie să fie galbenă, ca pâinea de mălai. După ce s'a răcit și l'ați scos din tavă îl tăieți în felii subțiri.

TUȘA TILDA

J O C

1. În poezii.
2. Nume de bărbat
3. Fructe de țările calde
4. Un mare oraș lângă Rin
5. O parte la plug.
6. Un produs al imășului.
7. În deșerturi
8. Sat în județul Putna (sau un animal de apă)
9. O țară în Africa
10. Produs al ogoarelor.

Literele din patratele cu X dau numele unei reptile dela noi.

BERCU I. NEGRU. Piatra-Neamț.

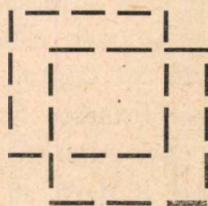
DESLEGARI

Problema I dela pag. 119. Au fost 120 flori de Lotos. Au deslegat din *București*: Irina și Margareta Cichi, Zoe Schuster, Ion I. Mardale-Drănic, D. Tomescu, Const. Venescu-Mărghia, Ion P. Voica-Drănic. *Caracal*: Virgil și Mircea Beculescu. *Craiova*: Elvira și Athena Pascu. *Năsăud*: Lucia Pletos. *Piatra-Neamț*: Bercu I. Negru.

Problema II de la pag. 119. Diofante a avut vârsta de 84 ani. Au trimis deslegări bune din *București*: Ion Mardale, D. Tomescu, C. Venescu și Ion P. Voica.

Problema chibritelor de la pagina 119; — au deslegat-o din *București*: D. Tomescu; *Năsăud*: Lucia Pletos.

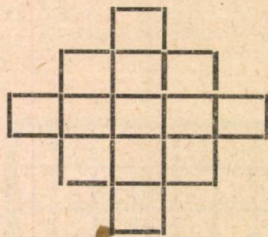
Deslegarea problemei chibritelor este următoarea (două patrate egale).

Problema chibritelor.

Din aceste 13 pătrate să se ia 12 chibrite, astfel ca să rămână cinci patrate. Cum se face aceasta?

LUCIA PLETOS, eleva cl. VI. Năsăud.

POSTA

REDACTIEI

D. Tomescu-București. Poți trimite dacă sunt frumoase și bine traduse. Bercu I. Negru-Piatra-N. — Da. N. I. Dumitrașcu-Reny, Foarte bine faci. Continuă a culege și a le publica acolo. Am primit broșurile cu mulțumită.

— Amicul tinereime dorește cititorilor săi **An nou fericit!** —

„MINERVA“ INSTITUT DE ARTE GRAFICE
ȘI EDITURA

B-DUL ACADEMIEI, 3. — EDGAR QUINET, 4. — BUCUREȘTI

A APARUT :

POEZII

DE

Costache Negruzzi

Prețul : Lei 1.50.

SAPHO

DE

Alphonse Daudet

TRADUCERE DE

Em. Gârleanu

Prețul : Lei 1.50.

Impresii Literare

DE

Isabela Sadoveanu

Prețul Lei 1.50

**OAMENI
ȘI LOCURI**

DE

Mihail Sadoveanu

Prețul Lei 2.—

Critice

DE

Titu Maiorescu

VOL. III.

Prețul : Lei 1.50,

De vânzare la toate librăriile din țară.

„MINERVA” INSTITUT DE ARTE
GRAFICE ȘI EDITURA
B-dul ACADEMIEI 3. — EDGAR-QUINET 4. — BUCUREȘTI

A APARUT :

Poezii

DE

Mihail Eminescu

EDIȚIE ÎNGRIJITĂ DUPA MANUSCRISE DE
I. SCURTU

PREȚUL : LEI 1.50.

De vânzare la toate librăriile din țară

AMICUL TINERIMEI

REVISTA
PENTRU
TINERIMEA
ȘCOLARĂ.

BUCUREȘTI
INSTITUTUL
GRAFIC
MIDERVA

DIRECTOR:
I. MOISIL

La Redacția «AMICUL TINERIMEI» se găsesc de vânzare exemplare complete și legate, anii II, III și IV, fiecare cu prețul de Lei 4.

Direcțiunea «AMICULUI TINERIMEI» roagă pe toți iubitorii de buna îndreptare a tineretului nostru, cari doresc a colabora, să ne trimită articole potrivite pentru tinerime, scrise într'o limbă adevărat populară și pe înțelesul tuturor.

Tot ce privește abonamentele, expediția, ele se vor adresa Institutului de arte grafice «MINERVA», București, Bulevardul Academiei No. 3. Ce privește redacția, articole, deslegări, etc. se va adresa D-lui I. MOISIL, București, Strada Pietății No. 6.

Tinerilor! Răspândiți revista voastră cât puteți mai mult!

Păstrați numerile spre a le lega la sfârșitul anului!

Toate deslegările să se adreseze D-lui I. MOISIL, STRADA PIETĂȚII No. 6.

Deslegările să se trimită în totdeauna pentru N-rul ce iasă la 15 a lunei până la cel mult la 10 a lunei și pentru numărul ce iasă la 1 a lunei până cel mult la 25 a lunei trecute. Cele sosite în urmă nu se vor mai publica.

Manuscrisele se scriu pe o pagină, lăsând loc gol la dreapta, de vreo două degete.

Manuscrisele se trimit prin poștă nu ca scrisori ci sub bantă scriindu-se pe lângă adresă cuvântul: «MANUSCRIS». Ele coastă în launtru țării 5 bani fiecare 50 grame, iar din străinătate 10 bani 50 grame. Dacă, pentru mai multă încredere, vrei să recomanzi manuscrisul, pentru «recomandare» se plătește deosebit 25 bani.

La orice comandă trebuie să se trimeată banii ÎNAINTE, altminterlea nu se trimit exemplarele cerute.

REVISTA PENTRU TINERIMEA ȘCOLARĂ

***** CULTURA *****
 MORALA, IUBIRE DE NEAM, ȘTIINȚA,
 ***** M U N C A *****

APARE DE 2 ORI PE LUNĂ SUB DIRECȚIA
 D-lui I. MOISIL. — București

ABONAMENTUL ANUAL:

În România Lei 5
 Afară de România . . . Coroane 5

24 IANUARIE

La 24 Ianuarie 1909 se împlinesc 50 de ani de când cele două principate române: Moldova și Țara Românească s'au unit într-unul singur sub numele de *România*. Prin unire s'a împlinit una din cele mai mari dorințe ale Românilor, căci :

«Unde-s doi puterea crește,
 Și dușmanul nu sporește».

Multe și mari au fost luptele străbunilor noștri până au ajuns să se li se poată împlini marea lor dorință. Până când în trecut fiecare din cele două țări române își aveau domnul lor, de acum înainte prin alegerea lui *Alexandru Ion Cuza* ca Domn al României nouă, certurile la tron, ce erau în trecut, încetează, și puterea țării crește. Deși puterile protectoare ale Principatelor și mai ales Austria și Rusia, surprinse de ale-

gerea aceluiași Domn atât în Moldova cât și în Țara Românească, nu voiau să aprobe această alegere și prin urmare erau dușmane unirii, adică întăririi Românilor, totuși în fața glasului apărător alui Napoleon al III, împăratul Francezilor, au trebuit să dea înapoi și să recunoască unirea. Acest act măreț a fost temelia României de astăzi. Multe fapte mari și românești a făcut Domnul Cuza, dintre cari cele mai însemnate a fost împrumutarea țăranilor, apoi secularizarea averilor mănăstirilor, adică luarea averilor mănăstirești din mâna călugărilor greci, cari mai stăpâneau în țară, și cari le întrebuițau pentru a-și ridica pe grecii lor din Grecia și Fanar, în paguba Țării noastre. De asemenea Cuza dete legi nouă, potrivite cu cu trebuințele Românilor, întemeie școale și reorganizează armata.

O nouă viață mai liberă începe dela unire, țara propășește din ce în ce mai mult și când momentul e prielnic, la 1877, scutură și restul jugului turcesc, spre a deveni o țară cu desăvârșire neatârnată.

Nu uitați, tinerilor, niciodată această mare zi, amintivi-vă întotdeauna de faptele străbunilor noștri și întipăriți-vă în minte că numai unirea face puterea neamului românesc.

INSULA ȘERPILOR

DE CARMEN SYLVA

A fost odată un poet roman, pe care îl chema Ovidiu. El a scris multe istorii frumoase, și astăzi încă, peste 1800 de ani, oamenii găsesc plăcere citind ce a scris el, și până și în școli învață copii să-l priceapă. Deoarece Ovidiu trăia pe vremea împăratului August, se obișnuise cu bogăția și luxul. El era bogat și foarte admirat, și scrisese într-o liniște senină «Metamorfosele» sale. Nimeni nu știe cam ce a putut să se întâmple, sau cu ce a supărat pe împărat; atât se știe numai, că a fost exilat într-o țară, căreia îi zicea pe vremea aceea Moesia; țara asta de atunci încoace a

fost în stăpânirea multor domni, până ce a ajuns în stăpânirea Turcilor sub numele de Dobrogea. Dar regele Carol al României trecu Dunărea și o luă dela Turci, după ce-i bătă.

În Dobrogea e un oraș, care se chiamă Kiustendje sau Constanța, dar pe vremea Romanilor se chema Tomi. Acolo fu trimis Ovidiu în exil, foarte departe de Roma cea bogată, într'un loc pustiu pe țărmul Mării Negre, unde nu cunoșteă un suflet măcar, ba unde nici oameni nu prea erau, ci numai nisip și mlăștine se întindeau cât vedeai cu ochii. Pe lângă acestea și Marea își rostogolea valurile într'o vecinică monotonie și eră așa de întunecată și de posomorâtă, de par'că nu se oglindea cerul într'însa. Mai erău și niște viscole de cari nici nu bănuise Romanul că sunt pe lumea asta undeva, iar vara o arșiță de soare de soare de ți-se uscă gura.

În locul unde se află astăzi mărețul hotel europeanesc «Carol», și unde se plimbă de colo până colo femei frumos gătite, ascultând muzica militară care cântă, ca în toate locurile de băi, pe acolo umblă bietul Ovidiu singur și trist.

Nimic nu-i înveselea ochii; împrejur erau numai colibe făcute din pământ galben amestecat cu paie, și ici și colo câte-un pom singuratic, care își întindea crăcile uscate peste câte o mlaștină ce miroseă urât, și câțiva oameni oacheși tare, a căror limbă nu o înțelegea. Isvoare cu apă limpede nu prea erau multe și poetul exilat învățase să prețueasca apa proaspătă mai mult decât prețuia cele mai alese vinuri din pivnița sa.

Romanii, cari se mai aflau pe acolo, erau oameni pe cari înainte nu i-ar fi onorat cu o vorbă sau cu o privire, slujbași cari erau învinovați de furt și osândiți, și de sigur că nici n'ar fi putut s'o ducă acolo și ar fi murit de mare mâhnire, dacă n'ar fi avut o mângâiere. Orice om trebuie să aibă o mângâiere pe lumea aceasta, măcar de ar fi numai o culegere de fluturi sau de peceti, o floare la fereastră, o pasăre, un câne, un șorecel ori un păianjen.

Ovidiu aveà un șarpe, un șarpe, mic, drăguț de tot, care stă într'una încolăcit de gâtul sau de brațul său și ai cărui ochi mici îi povesteau minuni.

Am spus că el scrisese «Metamorfozele» ; după părerea lui șarpele acela erà vre-o metamorfoză, vre-o schimbare, poate vre-o prințesă blestemată, o exilată ca și dânsul, și stă ceasuri întregi să se gândească de unde venise prințesa, cât de frumoasă trebuie să fi fost și ce nenorocită erà mica, și luctoarea Colubra, cum îi ziceà el. Intr'o zi pe când gândurile lui călătoreau astfel, se uită țintă spre Mare, până ce i-se închiseră ochii și căzù într'un somn dulce. Atunci visă un vis minunat. Visă că șarpele lui căpătase glas omenesc și îi șoptea blând la ureche :

— Aide, ai, vino cu mine la insula dela gura Dunărei, căreia îi zice insula Șerpilor, și acolo să vezi metamorfoze!

Se deșteptă.

Șarpele stă liniștit în jurul gâtului său, parcă n'ar fi spus nimic. Adormi iar și Colubra îi șopti din nou :

— Ai la insula Șerpilor, încrede-te în prietenul tău.

Poetul se deșteptă încă odată și se uită la micul animal, care stă tot așa de liniștit ca mai înainte după gâtul său și-l priveà cu ochi cumiști.

Mai adormi încă odată și pentru a treia oară îi zise șarpele :

— Ai cu mine, că n'ai să te căiești !

De astă dată însă se deșteptă tocmai când ziceà Colubra cele din urmă cuvinte, și când se uită la el cu așa băgare de seamă, cu o privire așa de pătrunzătoare, încât Ovidiu se gândi :

— De ce să nu mă duc să văd insula Șerpilor ? Mai urât ca aici n'are să fie, și o să fie o schimbare în viața mea, cea în care nici o schimbare nu se mai întâmplă ; și dacă o fi să mă mănânce șerprii, m'or mânca și asta e ; atunci scap de nenorocirea, care mă doboară.

Luă o luntre cu vâslași buni, luă de-ale mîncării pentru câteva zile și porni pe mare. Ajunse cu greutate la insulă,

de oarece Marea-Neagră e mai rea cu mult decât Oceanul cel mare, căci așa se întâmplă în totdeauna : oamenii cei mici sunt mult mai supărăcioși și mai ciudați, decât cei mari și tari, care nu se înfurie așa iute și sunt mai răbdători și mai mărinimoși.

Poetul cel melancolic fù aproape să fie pedepsit, că voise să moară, erà să fie prins cu vorba. Dar marinarii nu erau sătui de viață ca el, și luptară cu elementul sălbatic, supărați de această călătorie.

— Ce de casnă pentru un ostrov plin cu dihanii otrăvitoare ! bomboneau ei.

Și se uitau încruntați la poet, care mai-mai erà să se întoarcă, de teamă să nu se răscoale vâslașii, dacă nu simțea de câte ori vrea să se întoarcă că-l strânge șarpele ușor tot îmboldindu-l să stăruiască a merge înainte. Simți de mai multe ori, chiar cum bătea din codiță cu nerăbdare și cum își întindea capul înainte și cu băgare de seamă tot în partea aceea mereu.

— Iacă și ostrovul ! mormăiră în sfârșit vâslașii.

— Unde e ? întrebă Ovidiu ; căci nu vedeà nimic.

— Colo unde e bucățica aia de pământ, ăla e ostrovul !

Poetului nu-i prea plăcù când văzù bucățica de nisip cu niște leasă rară, dar mai mult din pricina supărării vâslașilor decât din pricina puțin atrăgătoarei priveliști. Căci lui i se părea peste tot pe acolo cam tot atât de urât, astfel încât nu-i păsà de erà nițel mai urât. Șarpele începù să joace cum trebue, de parcă înebunise de bucurie, și lui îi făcù plăcere, că văzù ce mulțămită erà singura ființă, care îi erà scumpă.

Când puse piciorul pe pământ, duse mâna la gât. Nu mai simți nimic. Colobra lui plecase. Plin de întristare se gândi : «Vrea să zică voiăi să vii la insulă, numai ca să mă părăsești. Doar nu erai om, ca să faci ca ei !

Pornì întristat pe nisipul adânc, după ce făgădui vâslașilor, că se va întoarce în curând ; vrù să le caute apă,

dar lor le plăcù vinul, pe care îl luaseră cu dânșii, și nu trecù mult și toți zăceau dormind beți morți.

Ovidiu se depărtă oftând.

— Acum am pierdut tot, cugetă el.

Și pentru că nici un suflet nu-l vedeà, nu-i fù rușine și plânse...

Lacrimile lui să fi lucit așa, ori soarele îi orbeà ? Poate că i-se suise sângele la cap ?... Iși șterse de mai multe ori fruntea și închise ochii și-i deschise iarăși, dar de câte ori îi deschideà tot mai mult se mirà, căci înaintea lui se ivise o adevărată grădină fermecată, cu pomi umbroși, cu fântâni, care săreau în sus, cu iarbă deasă frumoasă, cu un covor de maci și de «nu mă uita», printre ale căror foi delicate păreau că trec razele soarelui. Trepte de marmoră se coborau în jos până la mare ; drumuri curate se întindeau printre șirurile de trandafiri și de mirtă. Pe platani și castani se legănavu păsările cele mai frumoase și cântau cântece mai frumoase decât al privighetorilor celor mai rare. Micșunelele și roseta își răspândeau mirosul la picioarele poetului, în vreme ce liliacul și iasomia îi mângâiau fruntea. Bietul om singuratic se credeà dus într'una din cele mai frumoase grădini ale Romei, și așa îi bătea inima de bucurie, încât par'că amenința să-i sară din loc. Dar ce se uimi când văzù deodată niște forme minunate de fete, care se strecurau printre copaci și alunecau pe deasupra ierbeii îmbrățișându-se într'o sălbatică fericire, pe urmă se prindeau una de alta, se jucau legănându-se printre crăcile lungi ale răsurilor, se coborau pe treptele de marmoră până în mare, de se scăldau, și se stropeau una pe alta cu apă.

(Va urma).

COLORAȚIA FLORILOR COMPARATĂ CU A FRUCTELOR

De sigur de multe ori ați fost curioși de a ști care e culoarea cea mai obișnuită a florilor de pe câmpiile și din pădurile noastre? După o mică gândire ori-cine ar ajunge se zică că culoarea albă este cea mai răspândită.

Dar după alb, care este culoarea cea mai obișnuită?

De aci începe încurcătura, căci unii zic că e culoarea galbenă, alții cea roșie; însă nici una nici alta nu e adevărat, culoarea verde, fiind cea mai obișnuită.

Ca probă, iată cum au fost împărțite florile din punct de vedere al culorii lor.

Din cele 1203 plante, care formează cea mai mare parte din plantele ce cresc în împrejurimile Parisului: 319 specii au flori albe; 312 le au de un verde mai mult sau mai puțin închis; mai sunt 262 cu flori galbene, 144 cu flori roșe, 70 albastre, 51 violete, 39 roșii sau roșcate, 6 stacojii; nici una însă nu are floare neagră.

Trebue să mai spunem, că o astfel de împărțire după culoarea florilor este greu de făcut pentru multe plante, care ni-se prezintă cu culori deosibite. Așa *Scânțeufa* (*Anagallis vernalis*) nu se sfiește de a se prezenta cu flori albe, roșii sau albastre; *Amăreala* (*Polygala vulgaris*), *Nemțisoru de câmp* (*Delphinium Consolida*) etc., pot avea flori albe, roșe, violete sau albastre; apoi mai multe plante ce țin de o aceeași specie au adesea flori albe, altele roșcate, etc. Unele plante au flori cu mai multe culori (pestrițe) între care e greu de a determina pe acea care predomină; în fine sunt alte plante cari își schimbă culoarea florilor, la început fiind roșii sau roșcate, după câțva timp devin albastre, cum este la *Mierea ursului* (*Pulmonaria officinalis*).

Voiți acum să știți cum aceste culori sunt împărțite pe familiile principale?

Aceasta este lucru foarte ușor: verdele este culoarea aproape numai a florilor ierburilor (Gramineelor), Ciperaceelor, Euphorbiaceelor (laptele cucului) și a unui număr mare de arbori. Albul este culoarea obișnuită pentru Umbelifere și Liliacee. Culoarea galbenă predomină la Composee (păpădie). Ranunculaceele și Cruciferele sunt împărțite între alb și galben. Caryophylleele (garoafele) sunt albe și roșe. Rosaceele albe, roșe sau galbene. Leguminoasele sau Păstăioasele galbene, roșe, albe sau albastre. Culoarea roșie și roșă predomină la Labiate, albastru mai mult sau mai puțin la Boraginee.

Să facem acum aceeași cercetare și în ce privește culoarea fructelor

cărnoase, lăsând de o parte fructele uscate, cum sunt capsulele (fructul de mac), păstăile, silicele (fruct de rapiță), etc.; la care culoarea gălbue sau verzie e cea obișnuită.

Vom vedea încă dela început că culoarea albă, foarte des întâlnită la flori, e foarte rară la fructe, nefiind colorate în alb decât fructele de *Vâsc* (*Viscum album*), care crește pe ramurile de păr și măr pădureț formând mici stufiguri, și care de obicei atârnă în jos; apoi la *Ormuz* numit și *corale albe* (*Symphoricarpus racemosa*), care crește cultivat prin grădini și ale cărui fructe albe prin forma și culoarea lor au făcut să i-se dea numele popular ce îl poartă. Această din urmă plantă o putem lăsa la o parte, ca fiind adusă din alte părți și anume din America de Nord.

Culoarea verde de asemenea se întâlnește foarte rar la fructele cărnoase; se poate cita cu toate acestea fructul de agriș și coacăz, cu fructe verzi.

Galbenul deschis, foarte comun la flori, se întâlnește rar la fructe, abia dacă se întâlnesc la câteva poame (fructe) pădurețe.

Florile albastre deși destul de numeroase, nici una nu dă un fruct cărnos, nu există aproape nici un fruct cu o culoare albastră curată.

Roșul, mai rar la flori, este culoarea aproape la jumătate din fructele cărnoase. Fructele de ghiorghin (păducel), scoruș, călin, cireș, vișin, coacăz (roșu), lăsnicioară (*Solanum Dulcamara*), salbă moale, corn, dracilă, fluerătoare (*Thamus communis*), zmeura și multe altele, apoi falsele fructe de măceș și de frag, sunt colorate cu un roșu mai mult sau mai puțin aprins.

Nici o floare nu este pe deplin neagră, abia dacă se găsește la unele ca pete negre, la baza petalelor, cum e d. e. la mac, pe care le întâlnim destul de des primăvara prin semănături. Din contră la fructe culoarea neagră este foarte des întâlnită; pentru aceasta este destul a pomeni murele, porumbelele, boabele de soc și bozi, mătrăguna, cârmăzul, sângerul, lemnul cânesc, pațachina, edera, etc.

Din aceasta se poate vedea că există o deosebire destul de mare între culoarea fructelor și cea a florilor. Se poate spune cu oare-care dreptate că, spre a lămurii această deosebire, plantele se îmbracă în timpul anului în două feluri deosebite; la început ca flori, pentru a atrage insectele trebuincioase fecundației, cu anumite culori frumoase (ducerea pulberei galbene — polen — dela firișoarele din floare — stamine — la un alt firișor mijlociu, ceva mai umflat la cap — stil cu stigmat — din aceeași floare sau dintr'o altă floare); în urmă pentru a atrage pasările, cari mâncând fructele împrăstie semințele spre a putea încolți din nou și a da naștere la plantele viitoare.

Ori-cum ar fi, este hotărît că toate fructele înzestrate cu aripi sau